

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ÇOCUK GELİŞİMİ ANABİLİM DALI
ÇOCUK GELİŞİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**5-6 YAŞ GRUBUNDA ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

Handenur SEVER

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER

İSTANBUL-2020

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÇOCUK GELİŞİMİ ANABİLİM DALI
ÇOCUK GELİŞİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**5-6 YAŞ GRUBUNDA ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN TUTUMLARININ
İNCELENMESİ**

Handenur SEVER

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER

İSTANBUL-2020

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Anabilim Dalı :Çocuk Gelişimi
Program :Çocuk Gelişimi
Öğrenci No :174209017
Öğrenci Adı Soyadı :Handenur SEVER

5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi isimli çalışma aşağıdaki jüri tarafından 29.01.2020 tarihinde yapılan sınavda Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Tuğba ALTINTAŞ
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Danışman : Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Didem YÜCEL ELİTEZ
(Biruni Üniversitesi)

İmza

ONAY

Bu tez, yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç.Dr. Türker Tekin ERGÜZEL
Enstitü Müdür V.

ÖZET

5-6 YAŞ GRUBUNDA ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Bu çalışmada, 5-6 yaş grubu çocukların anne babalarının ebeveyn tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, tanımlayıcı ve ilişkiye dayalı bir araştırmadır. Araştırma, İstanbul ili Anadolu yakası Üsküdar ilçesinde 2019-2020 yılında öğrenimini sürdüren 5-6 yaş grubu çocukların ebeveyni olan 62'si kadın, 38'i erkek olmak üzere toplam 100 kişiye yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Aile Bilgi Formu ve Şendil (2008) tarafından hazırlanan Ebeveyn Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı ilişkiye dayalı metodların (ortalama, standart sapma, frekans) yanı sıra Parametrik veriler için T-Testi ve One Way Anova testi kullanılmıştır. Ve Anlamlılık bütün değerler için $p < 0,05$ düzeylerinde değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanları ve toplam puanların, anne ve babaların öğrenim durumu, sahip oldukları çocuk sayıları ve çocuk yetiştirirken yardım aldıkları kişi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği, ebeveynlerin yaşı, çocuk yetiştirirken edindikleri bilgi kaynakları, eşler arası ebeveynlik konusunda tartışma, çocuklarıyla iyi iletişim halinde olma durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Anne ve Baba Tutumları, Ebeveyn Tutum Ölçeği, Erken Çocukluk Dönemi

ABSTRACT

INVESTIGATION OF ATTITUDES OF PARENTS WITH 5-6 YEARS OLD CHILD

In this study, it was aimed to evaluate the parental attitudes of parents of children aged 5-6 in terms of various variables. The research is descriptive and relational. The research was carried out in a total of 100 parents of 5-6 years old children, 62 of whom were female and 38 were male, who were studying in the Anatolian side of Istanbul, Üsküdar district in 2019-2020. Family Information Form prepared by the researcher and Parental Attitude Scale prepared by Şendil (2008) were used as data collection tools. The data were analyzed using SPSS 25.0 package program. While evaluating the study data, besides descriptive relation-based methods (mean, standard deviation, frequency), T-test and One Way Anova tests were used for parametric data. And Significance was evaluated at a level of $p < 0.05$ for all values. As a result of the research, the scores of the sub-dimensions of the parent attitude scale and total scores did not differ statistically according to the educational status of the parents, the number of children they had, and the variables of the person whom they received help in raising children. On the other hand, it was found that there was a statistically significant difference according to the variables of the age of the parents, the sources of information they obtained while raising children, discussion about parenting between parents, being in good communication with their children.

Keywords: Mother and Father Attitudes, Parental Attitude Scale, Early Childhood

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren, sabrı, ilgisi ve hoşgörüsüyle her konuda destekleyen sevgili danışman hocam Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER' e sonsuz teşekkür ediyorum.

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım bütün Çocuk Gelişimi Bölümü hocalarıma saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

Dilediğim her şeyi başarabilmemin haklı gururunu yaşamamda büyük destekçisi olan eşim Ulvi SEVER' e tüm kalbimle minnettarım.

Doğrularıyla her zaman yürüdüğüm yola ışık tutan, bu mesleği seçmemde öncü olan, beni yüreklendiren, maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, her şeyden önce doğru insan olmayı öğütleyen canım babam Hüseyin KALAYCIK' a, ilgisini, şefkatini, sevgisini benden hiç eksik etmeyen, tüm zor anlarımda yanımda olan, bana saygı ve sevgi kavramlarını öğreten canım annem Hatice KALAYCIK' a , her zaman başaracağıma inan ve çalışmamda bana güvenen canım kardeşim KALAYCIK' a teşekkür ediyorum.

Tez sürecinde beni motive eden, daima destekleyen kardeşlerime ve ailemin bir parçası olan dostlarıma teşekkür ederim.

Tezimin örneklem grubunu oluşturan, gönüllü katılım sağlayan anne ve babalara, Saygılarımı ve sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

BEYAN FORMU

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında zgn olduğunu, tarafımdan üretildiğini ve Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna göre yazıldığını beyan ederim

Ocak, 2020

Handenur SEVER

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
BEYAN FORMU.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
KISALTMALAR DİZİNİ	vii
BÖLÜM 1: GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Tanımı.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Önem.....	4
1.4. Sayıtlılar.....	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
BÖLÜM 2: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Aile ve Çocuk.....	6
2.2.Ebeveyn Tutumları.....	7
2.2.1 Baskıcı ve Otoriter Ebeveyn Tutumu.....	8
2.2.2.Demokratik Ebeveyn Tutumu	10
2.2.3.Hoşgörülü Ebeveyn Tutumu	12
2.2.4. İhmalkâr Ebeveyn Tutumu.....	13
2.2.5. Aşırı Koruyucu Ebeveyn Tutumu	14
2.3. Ebeveyn ve Çocuk İlişkisini Etkileyen Durumlar	16
2.3.1.Çocukların Cinsiyeti ve Yaşı.....	16
2.3.2. Çocukların Kardeş Sayısı.....	17
2.3.3. Anne Eğitim Durumu.....	18
2.3.4. Annenin Yaşı	18
2.3.5. Ailenin Çocuk Bakımında Yardım Aldığı Kişi ve Kaynaklar.....	18
2.3.6.Ebeveynlik Konusunda Eşler Arasındaki Çatışma	19
2.4.Erken Çocuklukta Gelişimsel Özellikler	20
2.4.1.Fiziksel Gelişim Özellikleri	20
2.4.2.Bilişsel Gelişim Özellikler.....	21
2.4.3.Duygusal ve Sosyal Gelişim Özellikleri	22
BÖLÜM 3: YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın Modeli	24
3.2. Evren ve Örneklemi	24
Tablo 1: Demografik bilgilere dair tanımlayıcı bulgular	24

3.3. Veri Toplama Araçları	27
3.4. Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ)	27
3.5. Aile Bilgi Formu	28
3.6. Veri Toplama Süreci	28
3.7. Verilerin Analizi	28
BÖLÜM 4: BULGULAR	30
Tablo 2: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuklarının Cinsiyetine Göre ETÖ Puanlarının T- Testi ile Karşılaştırılması.....	30
Tablo 3: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Yaşlarına Göre ETÖ Puanlarının One Way Anova Testi ile Karşılaştırılması.....	31
Tablo 4: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Öğrenim Durumlarına Göre ETÖ Puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması.....	33
Tablo 5: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuk Sayılarına Göre ETÖ puanlarının One Way Anova Testi ile Karşılaştırılması.....	34
Tablo 6: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuk Yetiştirme Konusundaki Bilgi Kaynağına Göre ETÖ puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması.....	35
Tablo 7: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuk Bakımında Yardım Aldığı Kişilere Göre ETÖ Puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması.....	37
Tablo 8: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin, Ebeveynlik Konusunda Eşleriyle Tartışma Durumuna Göre ETÖ puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması.....	38
Tablo 9: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuklarıyla İletişim Kurma Durumuna Göre ETÖ Puanlarının T Testi İle Karşılaştırılması.....	39
BÖLÜM 5: TARTIŞMA	40
4.1. Araştırma Soruları.....	40
BÖLÜM 6: SONUÇ VE ÖNERİLER	52
ÖNERİLER	54
KAYNAKÇA	55
EKLER	67
Ek 1: Etik Kurul Onayı	68
Ek 2: Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu Örneği	68
Ek 3: Aile Bilgi Formu.....	71
Ek 4: Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ)	74
Ek 5: Özgeçmiş.....	77

KISALTMALAR DİZİNİ

ETÖ: Ebeveyn Tutum Ölçeği

SPSS: Statistical Pack age For The Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)

BÖLÜM 1: GİRİŞ

1.1 Problem Tanımı

İnsan anne karnından itibaren ebeveynler tarafından çok önemsenmektedir. Anne ve babalar, çocuklarını yetiştirirken gösterdikleri davranış tutumları çocukların sosyal gelişimi, ahlaki gelişimi ve akademik başarısı gibi birden fazla alanda hem etkili hem de hızlı sonuçlar göstermektedir. (Bornstein ve Bornstein, 2014).

Çok eski zamanlardan beri günümüzde çocuk gelişimi ve eğitimine dair yapılan incelemelerde ortaya çıkan sonuçlar, okul öncesi olarak tanımlanan 0-6 yaş aralığında ki, insan yaşamının en riskli ve en önemli dönemi olarak bilinmektedir. Bu dönemde mental, toplumsal ve fiziksel gelişme ile anlamın ve kavramın çok iyi düzeyde olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca bu dönemde kazanılan tutum ve davranışların kalıcı izlerde olduğu ve ilerleyen dönemlerde değiştirilmesinin çok zor olduğu söylenmektedir. (Çağdaş & Seçer, 2006; Günindi, 2010, s.1).

0-6 yaş döneminde çocukların ilk iletişime geçtiği ve kalıcı izler kazandığı yerin aile ortamı olduğu bilindiğine göre çocuğun bütün özelliklerinin şekillenmesinde en büyük rolü aile bireyleri olduğunu kanıtlamaktadır. Çocuklar farklı aile ortamlarında, sosyal gelişimlerini yetiştirdikleri aile çerçevesinden etkilenmektedir. (Bronfenrenner, 2005). Çocuğun toplumdaki sosyal davranış kalıplarına en iyi modelleyen ailedir.

Ebeveynler; çocuğun sosyal figürleri, sosyal kuralları ve rolleri anlamasına ve gelecek dönemlerde aktif olarak yaşamına katmasında en önemli yardımcıdır. (Seven, 2008). Anne ve babalar çocuklarına vermiş oldukları eğitimle onları tecrübe sahibi yapıp toplumun geleceğini şekillendirmektedir. (Özyürek ve Tezel, 2005).

Anne ve babalar okul öncesinde ki dönemde çocuk yetiştirme tutumları konusunda kültürel ve geleneksel anlamda fikirler ortaya atmaktadırlar. Geleneksel olarak düşünen ebeveynlere göre anne çocuk bakımından ve evde ki işlerden sorumlu olurken; baba ev ekonomisinden sorumlu birey olarak görülür. Kültürel olarak düşünen ebeveynlere göre ise anne olmanın sadece çocuklarla ilgilenmek anlamına gelmediğini, kadının aynı

zamanda çalışabileceğini ve ev ekonomisine katkıda bulunabileceği, babanın ise ev işlerine yardımcı, çocukların bakımında anneye destek bir birey olması gerektiğiyle ilgili görüşler ortaya atılmaktadır.

Araştırmalarda yapılan incelemelere göre bir çocuğun sergilediği davranışının problem olarak görülebilmesi için bazı kriterler olması gerektirir. Bu kriterlerin arasında; çocuğun yaşına, yoğunluk, uygunluk, sürekliliği ve yaşına uygun cinsel rol beklentileri vardır. Bundan sebeple anne ve babaların, çocuklarının okul öncesi dönemde karşılaşabilecekleri ruhsal sorunları ve nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini önceden bilmesi gerekmektedir. (Kanlıklıçer, 2005 :6).

Anne ve babaların tutumlarının bir sonucu olarak bilinen çocuklarda farklı ruhsal problemler görülmektedir. Bu problemlerin temelinde ise anne ve babaların gösterdikleri tutumların çocuğun üzerinde sorun oluşturmasıdır. Çocuklarda gözlemleyebileceğimiz farklı ruhsal ve davranış problemleri vardır. Bunların başında zekâ geriliği vardır. Zekâ geriliği çevreden gelen yönerge ve uyarıların doğru şekilde algılanmaması, düşünülmemesi ve değerlendirme de zorluktur. Öğrenme güçlüğü de problem çözme becerisinin kazanılmasına bir engeldir. Bir diğer problem durumu ise dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğudur. Çevresinde ki insanların haklarına saygısızlık, vurma davranışı, ani bağırma ve dürtü bozuklukları gibi davranışlar da davranış bozuklukları olarak değerlendirilebilir. Diğer ruhsal bozukluklar arasında dışkı kaçırmaya, tik bozukluğu, yeme bozukluklarıdır.

Sosyal ve duygusal gelişim sürecinde çocuğun en önemli kaynaklarından biri de ebeveynleridir. Çocuk hayatının ilk döneminde ilk etkileşim, kişilik özelliklerini, sosyal ve duygusal beceri, uyumlarını ve değerlerini fark ettiği yer ailedir. (Karabulut & Şendil, 2008, s. 16).

Anne ve baba, çocuğun ilk sosyalleştiği alanı olmasıyla beraber; çevresindekiler tarafından çocuktan beklenen doğru davranışları benimseten; diğer insanlarla iletişimini ve ilişkilerini belirleyen saygı, sevgi gibi yaşama yönelik tutumları kazandıran mühim bir bağ niteliği taşımaktadır. (Alisinanoğlu & Özbey, 2011, s. 42).

Aile, çocuğun ilk sosyal karşılaşmalarını yaşadığı ve ilk olarak sosyal deneyimlerini kazandığı yer, ebeveynler ise çocuğun ilk öğreticileridir. Ebeveynlerin çocuklarına karşı

belirli tutarlılıkta ve düzende gösterdikleri birtakım davranışlar vardır. Bu tutum ve davranışları çocuklar genel ve özel olarak anne babalarından örnek alarak öğrenirler. Çocuğa karşı tutum ve davranışlar, çocuğun hayatında ilk davranış sıralamasını oluşturup sergilemesin de büyük rol oynar. (Orçan,2008, Seven, 2008, s. 99; Yavuzer, 1995, s. 135).

Anne ve babaların çocuk yetiştirme davranış ve tutumları araştırılırken, anne ve çocuk iletişimi, baba ve çocuk iletişiminde bir ayırım ile çalışma yapmak gerekmektedir. Aile içerisinde anne ve babalar iletişim ve sonuca varmaktan dolayı genellikle birbirine benzer tutumlar sergilerler. (Meunier ve diğerleri, 2010).

Anneler çocuklarına karşı daha tutarlıdır ve problemleri ortadan kaldırmak için daha pozitif çözüm yolları uygularlar. Bu sebepten dolayı, çocukların sosyal gelişimleri üzerinde annelerin ebeveynlik uygulamalar babalardan daha etkilidir. (Kahraman, Irmak ve Basokcu, 2017).

Ebeveynlerin, çocukların davranışlarına verdikleri değişik tepkilerin hepsinin birbirinden farklılığı düşünüldüğünde, aslında ne kadar sayıda ebeveyn varsa o kadar sayıda da çocuk yetiştirme davranış ve tutumları olduğunu gözlenmiştir. (Şendil, 2003).

Anne ve Babaların çocuklarına sergiledikleri tutum ve davranışlar araştırıldığında ağırlıklı olarak ortak davranışlara göre gruplandırma yapılmak istendiğinde ebeveyn tutumları; otoriter tutum, izin verici tutum, demokratik tutum ve aşırı koruyucu tutum olarak 4 grup şeklinde gözlemlenmektedir. (Aydın, 2010; Orçan, 2008; Şendil, 2003; Yavuzer, 2012)

Genel olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışma konuları; bağlanma, ebeveyn tutumlarını etkileyen etmenler, yaşanan bölge ve kültür, davranış sorunları, kişilik, beceri, öz düzenleme, empati, demografik özellikler şeklindedir. Yapılan tüm araştırmalar demografik değişkenler açısından incelendiğinde ebeveyn tutum ve davranışlarına; sosyoekonomik düzey, anne ve baba olma yaşları, ebeveynlerin öğrenim durumları, çocuk yetiştirirken kimden yardım aldıkları, cinsiyet gibi faktörlerin anlamlı olarak etkisi saptanmıştır. Bu sebepten dolayı tüm bu değişkenler göz önünde bulundurularak 5,6 Yaş döneminde çocuğu olan ebeveynlerin tutum ve davranışları kapsamlı olarak incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, '5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarını' İncelenmektir. Çalışmanın sonunda ebeveynlerin çocuk yetiştirirken gösterdikleri ebeveyn tutumlarının farklı değişkenlere dayalı olarak değerlendirilmesinin yapılması ve ebeveynlere önerilerde bulunulması hedeflenmektedir. Tez bu konu hakkında bilgi sağlamak ve literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir.

1.3. Önem

Anne ve babalar çocukların gelişiminde, en önemlisi de ilk yıllarda oldukça büyük rol oynarlar. Çocuk dünyaya geldiği andan itibaren ilk iletişimini aile ile kurar. Her çocuk farklı ailelerde farklı şekillerde yetiştirilmekte ve çocukların sosyal gelişimleri yetiştirildikleri ortamdan etkilenmektedir.

Çocuklar yaşamlarının ilk üç yıllık döneminde anne ve babaları ile girdikleri etkileşim sonucu sosyalleşen çocuklar, buradaki deneyimlerini akran ilişkilerinde bağlam ilişkiler için model olarak kullanabilirler. Anne ve babaların özellikle dikkat edilmesi dönem olan 5,6 yaş dönemi yani okul öncesi dönemde, çocuklarına karşı gösterdikleri tutum ve davranışlar çocuk gelişimi üzerinde büyük etki göstermektedir.

Çocuğun yaşamının ilk altı yılını kapsayan dönemde okul öncesi, çocuğun tüm gelişim alanlarında olduğu gibi sosyal ve duygusal gelişim alanında da çok hızlı gelişimin olduğu dönemdir. Bu süreçte çocuğun çevresinde ki insanlarla olan ilişkisi, onun sosyal iletişiminin temelini oluşturur. (Günindi, 2010, s.1).

Çocukların sosyal, duygusal gelişimi açısından, ebeveynlerin tutumlarında risk oluşturan durumlar erken fark edilmelidir. Okul öncesi dönemde hızlı davranış değişiklikleri görüldüğünden dolayı, çocukların problem davranışlarını erken tanımlanması ve ortadan kaldırılması için çalışmalarda bulunulmalıdır. Ayrıca, erken çocuklukta davranış problemlerinin sosyal ilişkiler üzerinde ki olumsuz etkileri, çocukların bilişsel ve sosyal becerilerinin gelişimini engellemektedir. (Özyürek ve Tezel, 2005).

Bu çalışmada, 5-6 yaş döneminde çocuğu bulunan ebeveynlerin demografik özelliklerinin;

eğitim düzeylerinin, ocuk yetiştirme konusunda aldıkları yardımların, eğitim seviyelerinin, kaç ocuk sahibi olduklarının, ocuk yetiştirme konusunda eşleri ile olan iletişimlerinin tutum ve davranışları üzerinde ki etkileri ele alınmaktadır. Araştırmada, ebeveyn tutum ve davranışları etkileyen tüm durumları incelemek amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, davranış bozuklukları açısından risk altındaki çocukların belirlenmesinde ve çocukların sosyal, duygusal becerinin desteklenmesi ve olumsuz tüm durumların en aza indirilmesi için önleyici programlara yönlendirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, elde edilen tüm bulguların, ebeveynlerin tutumlarının olumsuz etkilerini en aza indirilebilecek önleyici programlarına katkı sağlamayı amaçlanmaktadır. Bu araştırmada sonuçlarının sağlıklı ilişkiler kurabilen mutlu ve başarılı çocuklar yetiştirmede ebeveynlerin ve onlara rehberlik edebilecek öğretmenlere yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmanın temel varsayımları şunlardır:

1. Ebeveynlerin ocuk yetiştirme tutum ve davranışlarını değerlendirmek için uygulanan ‘Ebeveyn Tutum lğine’ annelerin objektif olarak cevap verdikleri ve gerçek durumları yansıttıkları varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın temel sınırlılıkları şunlardır:

1. Bu araştırma 2019/2020 eğitim-ğretim yılı, İstanbul İli şkdar ilçesi Ferah ve Küplüce mahallesi ile sınırlıdır.
2. Annelerin ocuk yetiştirme tutumlarına ilişkin veriler Ebeveyn Tutum lğinin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.
3. Anne ve babaların demografik bilgileri hazırlanan demografik bilgi anketindeki sorularının ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

BÖLÜM 2: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Aile ve Çocuk

Bireyin yaşamında çok önemli olan yer ailedir. Aile ortamında çocuğun bakım, duygusal gelişim, sevgi ihtiyacı, beslenme, psikolojik gelişim, kültürel değerleri kazanma, eğitim, sağlıklı zekâ gelişimini devam ettirme gibi en temel ihtiyaçların karşılandığı yerdir. (Birgin, 2012, s.18).

Ebeveynlerin ve çocukların arasındaki ilişkiler, psikososyal yönden gelişen çocuğun en çok etkilendiği ve iletişime girdiği yerdir. Aile arasında ki iletişim ve etkileşimler çocuğun kendine olan güveni kazanmasına, çevresindeki bireylere sevgi duymasına olanaklı hale getirir. (Birgin, 2012, s.19; Demircioğlu, 2016).

Çocuk ve ebeveyn ilişkisi, bu üçlü ilişkide meydana gelen sorunlar, çocuğun gelecekteki gelişimi üzerinde olumsuz etkilere sahip olmaktadır. (Aksoy, 2017).

Anne ve babanın arasındaki ilişkinin sağlıklı olması çocuklarıyla olan ilişkiyi etkilediği ve çocuklarına yönelecek davranışların olumlu veya sert olma durumunu belirlemede büyük rol oynadığı gözlemlenmiştir. (Aytar & Kaytez, 2015).

Aile içindeki ilişkiler ve iletişim, ailede kuralların olduğu örüntü ve karar verme durumunun nasıl bir dağılım içinde olduğu; ailede ki görev dağılımı ile rol paylaşımının nasıl yapıldığı; annenin statüsünün nasıl anlaşıldığı, anne ve baba arasındaki ilişkinin ne derece kuvvetli olduğu, ekonomik durumun ne düzeyde olduğu, aile büyüklerinin, erkek ve kız çocuklarıyla olan iletişimin ne şekilde olduğunu kapsayan çok geniş bir kavramdır. (Taylan, 2009).

Çocuğun aile içindeki ilişkileri; ilerleyen yaşlarda hayatına girecek olan bireylerle ilişkilerini şekillendirmesinde büyük etkiye sahiptir. Gelecekteki ilişkilerin sağlıklı bir iletişim ortamında yaşanması; aile bireylerinin birbirlerinin duygularını anlamlandırmalarına yardımcı olur ve iş birliği davranışlarını destekler, Çocuğun gelişimi için en uygun zemin hazırlarken sağlıklı bir iletişim çocuğun aile ve çevresiyle tartışma halinde olmasına ortam hazırlar. (Çetinkaya, 2014)

Anne ve çocuğun ilişkisi gebelik dönemiyle başlamaktadır. Bu ilişki doğum süreciyle beraber devam etmektedir. Anne ve çocuk ilişkileri şefkat, fiziksel temas, bakım ve sevgiyi barındırmaktadır. Anne çocuk ilişkisinin temelini oluşturan emzirme fiziksel ve bakım unsurlarını kapsamaktadır. Çocuğun tüm ihtiyaçlarının vaktinde karşılanması durumun da çocuğun temel güven duygularını olumlu olarak etkilemektedir. (Aksoy, 2017, s.78).

2.2.Ebeveyn Tutumları

Çocuk doğduğu günden itibaren, anne ve babalarından sevgiye, alakaya ve temel ihtiyaçlarının karşılanmasını bekler. İstekler doğrultusunda da anne ve babalarda kendi büyüme tarzları, çevresindeki gözlemledikleri ve öğrendikleri süresince bildiklerini kullanarak çocuklarını yetiştirmek isterler. Tabii bu etkenlerle beraber daha birçok değişken ebeveynlerin çocuk yetiştirme tarzını etkilemektedir. (Demiriz ve Öğretir, 2007; Demirutku, 2007).

Ebeveynlerin çocuklarına karşı göstermiş oldukları tutum ve davranışlar çocukların ileri de sergileyeceği davranışları etkileyeceği ispatlanmış ve ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumları çok önemli olduğu anlaşılmıştır. (Şanlı, 2007).

Anne ve babaların tutum ve davranışlarını sosyoekonomik çevresi, meslekleri, öğrenim durumları, anne ve baba arasındaki çocuk yetiştirme konusundaki çatışmaları, çocuğun yaşı gibi değişkenler etkilemektedir. (Şahin ve Özyürek, 2008). Bu sebepten dolayı çocuk yetiştirme tutum ve davranışları anne ve babalar arasında farklılaşmalar görülmektedir. (Alabay, 2017).

Bronfenbrenner'ın Ekolojik Sistemler Kuramının ilk halkası olarak bildiğimiz Mikrosistem, çocuğun anne ve babasının veya diğer bakım verenlerinin çocuk için en önemli gelişimlerden biri olan bilişsel gelişimi destekleyici davranışlar ve sosyal destek vermesi, çocukta sağlıklı olarak tüm gelişim alanlarının paralel ilerlemesine yardımcı olduğu bilinmektedir. (Baydar, Küntay, Gökşen, Yağmurlu ve Cemalcılar, 2010).

Ebeveynler sosyal ve öz denetimi yüksek çocuklar yetiştirilmesinde ciddi rol oynamaktadır. Bireye gösterilen en büyük sevgi ve ilgi, davranışları üstünde uygulanan disiplin ile bu faktörler üstünde tutarlılık çocuğun hayatının şekillenmesinde büyük öneme sahiptir.

Ebeveynler çocuk yetiştirme tutumlarında tutum ve davranışlarının oluşum döneminde şekillendirici etkisi büyüktür. Her ebeveynin tutumu birbirinden farklı olduğundan dolayı çocuk yetiştirme tutumlarında da farklılıklar görülmektedir. (Birgin, 2012; Özgüven, 2001).

Okul öncesi dönemde çocuğun kişiliğinin şekillendiği dönemdir. Bu sebepten dolayı ailenin çocuğa karşı gösterdiği tutum ve davranışlar büyük önem taşır. Ebeveynlerin tutumu gelişmekte olan çocuğa bir rol model olmakta ve aynı zamanda çocuk görmekte olduğu bu modeli taklit ederek davranışları özümsemekte ve kişiliğinin temellerini oluşturmaktadır. (Birgin, 2012, s.70; Tümkeya, 2012, s.337)

Anne baba tutumları bireyin toplumdaki yerini belirleyerek; bağımlı- özerk, etken-edilgen, içedönük-dışadönük bireyler olmaları gibi kişilik özelliklerini etkilemektedir. (Özgüven, 2001). Literatür araştırmaları incelendiğinde farklı özelliklere sahip olan tutum ve davranışlar olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutum ve davranışları incelendiğinde dört tip ebeveyn tutum tanımlanmaktadır. Bu tutumlar baskıcı ve otoriter, demokratik, hoşgörülü, ihmalkâr ve aşırı koruyucu ebeveyn tutumu olarak incelenmektedir.

2.2.1 Baskıcı ve Otoriter Ebeveyn Tutumu

Baskıcı ve otoriter ebeveynler, otorite tarafından belirlenmiş tutumlarıyla çocuğun davranışlarını kontrol etmeye çalışırlar. Otoriteye büyük önem veren anne ve babalar, otoriteye itaat etmeyi bir değer olarak görürler ve çocukların eylemlerini buna göre şekillenmesini isterler. Çocuğun otoriteye karşı herhangi bir irade göstermemesi için cezalandırıcı ve baskıcı tedbirler alırlar. Aynı zaman da ebeveynler, çocuğu düzen ve kurallara uyma zorunluluğunda bırakarak, çocuğun üzerin de büyük bir disiplin uygularlar. (Yavuzer, 2017a).

Otoriter ve baskıcı tutum benimseyen anne ve babalar daimî bir hakimiyet duygusuyla çocuklarına sahip olduklarını düşünürler ve çocuklarını nasıl davranacaklarını konusunda sürekli yönlendirici bir tutum sergilerler. Çocuklarını kendi oluşturdukları ve istedikleri davranış kalıplarına girmeleri için zorlamaktadırlar. (Birgin, 2012; Şendil, 2010)

Bu tutuma sahip anne ve babalarda yetişen çocuklar; çok fazla itaatkâr davranışlarda bulunmakta ve özgüven açısından geride kalmaktadırlar. Yaratıcılıkları ve sosyalleşmeleri zayıf, çok fazla hassas özellikler sergilemektedirler. Bireysel olarak karar verme becerileri yok denecek kadar az, başkalarının onun adına karar vermesi ve otoriteye karşı itaatin çok fazla olduğu görülmektedir. (Aksoy, 2017, s.91).

Otoriteyi kendilerine tutum edinen ailelerde yetişen çocuklar katı kurallara her zaman uyan ve istekleri göz ardı edilmiş, anne ve babası ne derse yapmak zorunda olan bireyler olarak yetişmektedirler. Yanlış yapma ihtimalleri olmayan, kendini yönetme ve herhangi bir duruma itirazda bulunma şansına sahip olmadıklarını çok küçük yaşta kabullenmektedirler. (Babaroğlu, 2016, s.34; Yazıcıoğlu, 2015, s.78).

Ayrıca otoriter tutumla yetişmiş çocuklar; her şeye çok çabuk sinirli tutum sergiledikleri, huzursuz ve hırçın davranışlarda buldukları, özgüven eksikliğinden dolayı arkadaşlık ilişkilerinde olumsuz durumlar yaşadıkları bulgular da bulunmaktadır. (Spencer, 2006). Baskıcı bir ailede yetişmiş bireyler çevresindeki insanlar tarafından çok uslu ve nazik bireyler olarak bilinse de aslında içe dönük, çekingen ve özgüvensiz bireylerdir. (Birgin, 2012, s.72).

Baskıcı tutum sergileyen ebeveynlerin çocuklar; kaygılı ve dıştan denetimli, her zaman birinin yönlendirmesine büyük ihtiyaç duyan bireyler olarak yetişmektedirler. (Babaroğlu, 2016; Öztürk, 2007).

Baskıcı ve otoriter ebeveyn tutumlarında ceza sisteminin eşlik ettiği bir tutumdur. Ebeveynlerin yıkılması ve değiştirilmesi mümkün olmayan katı kuralları vardır. Çocukların davranışları üzerinde ana-babanın hakimiyeti ve kontrolü çok fazladır. Bu tarz bir tutum benimseyen ailelerde yetiştirilmiş çocuklarda; boyun eğme, otoriteden çekinen ve korkan, kendinden beklenen davranışların daha fazlasını yerine getirmeye çalışan, otorite baskısı ortadan kalktığında isyankâr, kendisinden daha güçsüz bireyler karşısında

saldırgan bir kişiliğe sahip olabilirler. (Yıldız, 2004, s.138).

Otoriter tutumda çocuk yetiştiren bireylerin çocuklarının fikir ve düşüncelerini ifade etmesine ve herhangi bir konuda tartışılmasına müsaade edilmeden kural ve emirler doğrultusunda hareket etmesi istenilen bir tutumdur. Bu tutumda ki ebeveynler çocuklarından kusuru olmayan davranışlar sergilemelerini isterler. Bu mükemmeliyet duygusu içerisinde başarısız olan çocuk cezalandırılmaktadır. Candan ve sıcak davranışların olmadığı yer otoriteye sahip ailelerdir. Çocukların yetenek ve kişiliklerini geliştirme durumlarının olmadığı, benliğinin zedelendiği ve özgüven duygusunun yitirildiği belirlenmiştir. (Ulusoy, Demir ve Baran, 2005)

2.2.2. Demokratik Ebeveyn Tutumu

Demokratik ebeveyn tutumunu benimseyen anne ve babaların en dikkat çekici tutumları çocuklarına kendine has, biricik olduğunu kabul ettirmeleridir. Çocuğun doğuştan gelen kabul görme gerçeği, onaylanmayı ve desteklenmeyi istemesi bu tutumu çocuk gelişimi açısından en ideal tutum olarak bilinmektedir. (Eke, 2018)

Genel olarak demokratik bir tutumu benimseyen anne ve babalarda, çocukların davranışlarına dengeli ve tutarlı bir kontrole sahiptirler. Aynı zamanda çocuğa karşı ilgili ve her zaman sevecen bir tutum sergilerler. Kontrollü tutumlar çocuğun içinde bulunduğu sosyal çevresinde daha uyumlu yaşamasını ve özdenetimini kendisi yapmasına yardımcı olur. Anne ve babaların çocuklarına karşı göstermiş oldukları karşılıksız sevgi ve ilgi durumu çocuğun kendi yeteneklerini ortaya çıkarmasında ve kendini gerçekleştirmesinde yardımcı bir etkiye sahiptir. (Şendil, 2010, s.146).

Demokratik aile tutumunu benimseyen ailelerde, ev içerisinde ki yaşamda kabul gören ve görmeyen davranışlar bellidir ve bu davranışlar her zaman eşit bir şekilde gözlemlenir. Az da olsa bu kısıtlama durumu çocuğun çevresini kaygısız bir şekilde keşfetmesine yardımcı olur. r (Yavuzer, 2013, s.33).

Bu tutuma sahip aileler, çocuklarının fikirlerini dinlemekte ve onlara önem vermektedir. Çocuklarının kendi kararlarını alma konusunda desteklemektedirler. Aynı zamanda davranışlarıyla ilgili geribildirimlerde bulunurlar ve böylece çocukların doğru

davranışlarını desteklerler. Demokratik tutum sergileyen ebeveynlerin asıl amaçları çocuklarının özgür, eşit ve bireysel ruhlu birer birey olmalarını desteklemektir. Aynı zaman da bu tutumu sergileyen bireyler çocuklarının yaşayarak öğrenmelerine olanak tanır. Bu tutumlar ev içerisinde gerçekleştiği gibi aynı zaman da ev dışında da devam ettirilmektedir. (Babaroğlu, 2016, s.35).

Otoriter ve baskıcı olmayan, esnek bir tutum sergileyen ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusunda en uygun yaklaşım olduğu ve bu tutumun çocuklar üzerinde olumlu sosyal duygusal gelişmeyi desteklediği bilinmektedir. (Babaroğlu, 2016; Yavuzer, 2013, s.32).

Bu tutumu benimseyen ebeveynlerin çocuklarında temel güven duygusu tam anlamıyla gelişmiş veya gelişmektedir. Çocuklar içinde bulunduğu toplumla sosyalleşmiş, iş birliğine dayalı çalışmalarda aktif rol alabilmektedirler. Girişimci, bağımsız ve kendine güvenenin aynı zamanda kendini her alanda geliştirmeye istekli bireyler olarak yetişmişlerdir. (Spencer; 2006; Şendil, 2010, s.147).

Bu tutumu benimseyen ebeveynler, bilerek çocuklarını desteklerler ve bazı kısıtlamalar getirerek çocukların kendilerini gerçekleştirmelerine müsaade ederler. Çocuk evde bir söz hakkına sahiptir. Ebeveynler tarafından da kabul edilen ve kabul edilmeyen belli başlı durumlar vardır. Çocuğun duygu ve düşüncelerini ifade etmesi için her zaman teşvik edilir ve desteklenir. Bu durum da çocuğun girişimcilik ve sosyalleşme yönünü destekler. Çocuk özgüveni yüksek ve sorumlukların altından kalkabilen bir birey olarak yetişir. (Yavuzer, 2017a).

Demokratik ebeveynler, çocuk yetiştirirken çocuklarının davranışlarını her zaman amaç odaklı bir tutum da yönlendirmeye çalışır ve çocuklarından da bu tutumlara karşı olgun karşılık beklerler. Anne ve babalar çocuklarıyla beraber iş birliği içinde hareket ederler ve çocuklarını işbirlikçi bireyler olarak yetiştirirler. Demokratik ebeveynler hem bireyselliği hem de disiplinli olmayı kendilerine hedef olarak belirlemişlerdir. Çocuklarıyla herhangi bir konuda görüş ayrılıkları yaşarlarsa bile çocuklarını kısıtlamaz ve sınırlamazlar. Ebeveyn olarak bakış açılarını çocuklarına aktarırlar ancak çocuklarına bu görüşlere uyması konusunda ısrarcı olmazlar. Çocuklarının ilgili oldukları alanları bilirler ve özel olarak yönlendirirler. (Baumrind ,1967-1971)

Bu tutuma sahip olan bireyler sosyal olarak her zaman duyarlı ve toplum içine aykırı olmayan çocuk yetiştirmek isterler. Bu çocuklar iş birlikçi, girişimci ve sorumlulukları alabilen çocuklardır. Sonuç olarak anne ve babaların demokratik tutumları çocuklar üzerinde pozitif bir kişiliğin oluşmasına katkı sağlar. Ayrıca ebeveynler çocuklarına rahat ve özgür bir yaşam sağlarsa çocuklar yeni yetenekler ve becerilerde kazanabilir. (Yavuzer, 2017b).

2.2.3.Hoşgörülü Ebeveyn Tutumu

Hoşgörülü ebeveyn tutumunu benimseyen ailelerin en temel aldığı durum çocuğun ailede söz sahibi olmasıdır. (Aksoy, 2017, s.91; Yenilmez, 2012, s.34).

Hoşgörülü ebeveynler, çocuğun istek ve dürtülerini kabul edici, olumlu tavır sergileyen, cezayı bir tutum olarak benimsemeyen tavrılar sergilerler. Çocuğun kendi etkinliklerini düzenlemesi için ona fırsat verirler. Çocuklarını kontrol altına almaktan kaçınırlar ve kurallara uymaları konusunda ısrarcı olmazlar. Bu tutuma sahip olan ebeveynler çocuklarına karşı ilgilidirler ancak onlardan çok fazla talepte bulunmazlar. (Maccoby ve Martin, 1983).

Hoşgörülü ebeveynler kendilerini çocukların ihtiyaçlarını gidermek için birer kaynak olarak görürler. İzin verici ve hoşgörülü bir ebeveynin asıl amacı çocuğun her açıdan hayatta kalması ve özgür ruhlu bir birey olmasını sağlamaktır. Bu ebeveynler için özgürlük, çocuğa herhangi bir kısıtlama da bulunmamaktır. (Baumrind, 1967)

Çocukların sağlıklı bir iletişim de olması yerine, abartılı bir sevgi ortamında büyüyor olması, onun doymak bilmeyen bir birey olmasına sebep olmaktadır. Bu tarz ailelerin evinde anne ve babalar çocuklarına boyun eğerler ve çocuğun evdeki hakimiyetini kabul etmişlerdir. Bütün istediklerinin kabul edilmesine alışmış olan çocuklar aile ortamı dışındaki kurallara karşı zorluk yaşarlar ve adapte olmakta zorlanırlar. Hoşgörülü ve izin verici bir tutumda bulunan ebeveynler, kabul edici yaklaşımda çocuklarını yetiştirmekten yanadırlar. Bu tutumdaki anne ve babalar çocukları üzerinde ki kontrolleri düşüktür (Yavuzer, 2017a)

Hoşgörülü aile tutumu benimseyen anne ve babalar ile aşırı koruyuculuk benimseyen anne ve babaların bazı ortak noktaları vardır. Bilindiği üzere her iki tutumda da hoşgörü vardır ancak hoşgörülü olmak hem olumlu hem de olumsuz bir durumdur. (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2007).

Bu anne ve babalar bir evlat sahibi olabilmek için uzun zaman beklemiş ve artık bu durumdan sonra çocuk sahibi olmuş aynı zaman da orta yaşların da üstünde olan ebeveynlerdir. Çocukları doğduğundan itibaren çocuk merkezli bir yaşama odaklanmışlardır ve çocuklarına herhangi sınırlılık getirmemişlerdir. Sanki anne ve babalar çocuklarının isteklerini karşılamak amaçlı dünyaya gelmiş gibi davranırlar. Cezalar bu aileler için söz konusu değildir. (Candemir, 2000)

Çocukların aile içinde herhangi bir kural ve sınırlamayla yetiştirilmemiş olmaları ileri de toplum içerisine girdiklerinde büyük hayal kırıklarına uğrarlar ve adapte olmakta zorlanırlar. (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2007)

Ailedeki aşırı hoşgörü ise çocuğun şımarık ve kaptisli bir birey olmasına ve sosyal hayattaki insanlardan da ona her zaman öncelik ve ilgi gösterilmesini beklemektedir. Bu durumun olmadığı ve diğer insanlardan farkı olmadığını anlayan çocuk huzursuz hissetmekte ve sosyal ortama ayak uydurmakta zorlanmaktadır. (Ekşi, 1990).

2.2.4. İhmalkâr Ebeveyn Tutumu

İzin verici aileler çocuklarının saldırgan ve hırçın bireyler olma ihtimallerini arttırmaktadır. Bu tutumla yetiştirilmiş bireyler asosyal ve girişken olmayan bireyler olarak topluma karışmakta zorlanmaktadır. İhmalkâr ebeveyn tutumuyla çocuk yetiştiren ebeveynler; çocuklarının ihtiyaçlarını ve isteklerini görmezden gelerek çocuğu dışlamaktadırlar. (Yavuzer, 2017a).

İhmalkâr ebeveynler çocukların davranışlarına karşı katı kontrolleri yoktur ancak çocuklarına karşı ilgili ebeveynlerde değildir. Çocuklarıyla geçirdikleri zaman oldukça az olan bu ebeveynler, çocuklarının isteklerine karşı sorumlu davranmazlar. Çocuklarına karşı izin verici tutumlarından dolayı çocuklarına karşı hep mesafeli davranma istekleri vardır. Çocuklarını bir birey olarak yetiştirmek, onlara sevgi ve ilgi göstermek gibi bir

amaçları da bulunmamaktadır. (Maccoby ve Martin, 1973).

Fazla izin verici tutuma sahip olan anne ve babalar, çocuklarını fazlasıyla özgür bırakırlar ve tüm kararları kendilerinin almasına müsaade ederler. Hoşgörülü tutum sergileyen ebeveynler aşırıya kaçtıkları zaman ihmale varan hoşgörüyü sebep olmaktadır. Bu tutumla yetiştirilen çocuklar ilerleyen yaşlarda sosyal uyum becerilerinde problemler yaşadığı bilinmektedir. (Aksaray, 1992; Aksoy, Kılıç ve Kahraman, 2009).

İzin verici ailelerde yetişen çocuklar ile anne ve babalarıyla olan bağ oldukça zayıftır. Çocuklar tüm kararlarını kendi başlarına verirler ve uygularlar. (Baumrind, 1971). Bu tutumda yetişen çocuklar ailelerin yaşamlarına karışmamasına alışkınlardır. Aşırı izin verici tutum sergileyen anne ve babalar çocuklarına karşı sınırlamaları olmayan, isteklerini yerine getiren, her açıdan çocuğunu özgür bırakan, yetiştirme tarzında fazla ihmalkâr olan ebeveynlerdir. (Yavuzer, 2016).

İlgisiz anne ve babalar çocuğun ihtiyacı olan ilgi ve sevgiyi yeterince veremeyen ailelerdir. Çocuğun fiziksel ihtiyaçları kadar duygusal ihtiyaçlarının da olduğunu farkında olmayan ebeveynlerdir. Bu durum çocuklarda duygusal boşluk ve ihmal edilen kişi duygusu hissettirmektedir. Duygusal yoksunluktan dolayı aile içerisinde iletişim bozuklukları ve soğukluk yaşanmaktadır. (Yavuzer, 2000).

2.2.5. Aşırı Koruyucu Ebeveyn Tutumu

Koruyucu tutumu benimsemiş aileler, çocuklarının tüm davranışlarına karşı gereğinden fazla bir kontrole sahip olurlar. Çocuklarına karşı fazla sevgi gösterirler ve aynı zamanda fazla ilgilidirler. Çocuğun üzerindeki aşırı kontrol ve denetim çocuğun öz güvenini zedeler ve kendisinin yetersiz olduğu duygusuna kaptırır. Duygusal yönden çok fazla sevgiye ve özene alışık olan çocuklar

bağımlı bir kişiliğe dönüşmeleri yüksek ihtimaldir. (Yazıcıoğlu, 2015, s.78; Babaroğlu, 2016, s.38)

Bu tutuma sahip ebeveynler çocuk için her türlü tehlikeye ve fedakarlığa sahip olmaları gerektiği düşüncesindedirler. Çocuklarından da bu fedakarlıklara karşı her zaman şükran duymaları gerektiğini düşünürler. (Aksoy, 2017, s.93).

Bu tutumda yetişmekte olan çocuklar, her zaman çok narin ve biricik büyütülür. Anne ve babalarının himayeleri altındadırlar. Anne ve babaların her zaman etrafındadırlar ve onun adına birçok şeye karar verirler. Anne ve babasını etrafında göremeyen çocuk nasıl davranacağını bilemez. Bu tutumdaki ebeveynler çocuklarının kendilerinin uzantısı olarak düşünürler ve bağımlı birer kişilik yetiştirirler. (Yazıcıoğlu, 2015, s.78).

Aşırı koruyucu anne ve babaların çocuklar; asosyal, girişimci olmayan, bağımlı ve iletişimi zayıf çocuklar oldukları bilinmektedir. Çoklu düşünme becerilerini kazanamamış, düşüncelerini ifade etmekte zorlanan bireyler oldukları düşünülmektedir. (Yenilmez, 2012; Yazıcıoğlu, 2015, s.79).

Çocuk hayatı boyunca bu bağımlılıkla baş etmek zorundadır. Çevresindeki insanlarla iletişime girdikleri zaman onların haklarına saygı duymayan, bencil insanların alt yapısını oluştururlar. Bu çocuklar bir gruba girme ve grupta söz sahibi olmakta zorlanırlar. (Aksoy, 2017, s.93; Yavuzer, 2013, s.33).

Aşırı koruyucu anne ve babalar çocuklarını fazlasıyla kısıtlayıcı ve kontrol altına alarak çocuklarının özgürlüklerini kısıtlarlar. Ebeveynleri tarafından aşırı derece kontrol altına alınan çocuklar da bağımlı ve kendisine güvenmeyen, duygusal yönden zayıf bireyler ortaya çıkar. Bu bağlanma durumu çocuğun sosyal hayatını da olumsuz açıdan etkiler. (Yavuzer, 2017a).

Bu tutumu benimsemiş anne ve babalar çocuklarından uzak oldukları zamanlar da çocuklarının başına kötü şeyler gelebileceği düşüncesindedirler. (Karabulut Demir ve Şendil, 2008). Aşırı korumacı ebeveyn tutumlarında özellikle kızlarda fazla bağımlılığın gelişmemesi için mutlaka müdahale edilmelidir. (Baumrind ve Black, 1967). Bu ebeveynlerin çocukları üzerinde bıraktıkları en büyük etki ise çocuklarını bağımlı birer çocuk olarak yetiştirmektir. (Cüceloğlu,1991).

Aşırı derecede korumacı olan ebeveynler, çocukları üzerinde çok fazla hassasiyet gösterirler. Çocuğun ihtiyacı olmadığı durumlarda bile çocuğuna müdahaleci olmaktadırlar. Çocuğun sorumluluğunda olan ve kendisinin başarabileceği bir durum olsa bile çocuğu üzülmemesi için ebeveynler çocuklarının yapması gerekenleri de yaparlar.

(Navaro, 1989).

Bu tutuma sahip aileler genellikle tek çocuk sahibi ebeveynlerdir. Çocuklarına gereğinden fazla özen gösteren anne ve babalar çocuklarının bireysel olarak kendilerini keşfetmelerine engel olmaktadır. Bu sebepten dolayı çocuklar kendilerini nasıl ifade edeceklerini ve savunacaklarını bilemezler. (Tuzgöl, 1998). Bu çocuklar duygusal olarak kendilerini kontrol edememekte, doymak bilmeyen ve sorumluluk duygusu kazanamamış bireyler olarak topluma girmekte zorlanırlar. (Yavuzer, 2000)

2.3. Ebeveyn ve Çocuk İlişisini Etkileyen Durumlar

2.3.1.Çocukların Cinsiyeti ve Yaşı

5-6 Yaş döneminde çocuğu bulunan ebeveynlerin tutumlarının incelendiği araştırmalar çocukların cinsiyetiyle ebeveyn davranışları arasındaki anlamlı ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırmalara göre ebeveyn tutumunu çocuğunun cinsiyeti etkilemektedir.

Anneler, erkek çocukları var ise kız çocuklarına göre onlara daha fazla demokratik tutumla davrandıklarını bilinmektedir. Kız çocukları ise aileleri tarafından koruyucu ve müdahale edici ebeveyn tutumuna maruz kaldıkları incelemeler sonucunda saptanmıştır. Tutumlarının cinsiyete göre değişiklik göstermesi yaşadıkları toplumun kültüründen kaynaklı olabileceği önemle bilinmektedir. (Atabey, 2017).

Özbey ve Alisinanoğlu'nun (2009) okula giden 5,6 yaş çocuklarla yaptığı çalışmadaki araştırmalarına göre erkek çocuklarının kız çocuklarından daha fazla yanlış davranışlar sergilendiğini bilinmektedir. Bundan dolayı erkek çocuklarına anne ve babalık yapan aileler otoriter ve sert bir ebeveyn tutumunun, kız çocuğuna anne ve babalık yapan aileler ise demokratik ebeveyn tutumunu kullanılmasının daha yüksek ihtimal olduğu kanısına varılmıştır. (Alabay, 2017; Azkeskin, Güven, Güral ve Sezer, 2013).

Farklı bir çalışma gerçekleştiren Russel ve diğerleri (1998), ebeveynlerin kız çocuklarına karşı demokratik tutumu daha fazla kullandığı, erkek çocuklarına ise otoriter tutumu benimsediği sonucuna varılmıştır.

Bir diğer araştırmaya göre kız çocuklarının büyümesiyle beraber ebeveynlerin tutum ve davranışlarında otoriter tutumda artma olduğu görülmüştür. Erkek çocuklarına karşı olan tutumları ise üç ve altı yaşlarında baskıcı ve otoriter tutumu olduğu sergiledikleri bilinmektedir. (Haktanır, Baran ve Alisinanoğlu, 1995).

Araştırmalara göre bilinen bulgulardan daha farklı olarak, çocuğun cinsiyetinin ebeveyn tutumlarına herhangi bir etkisinin olmadığı kanısına varılmıştır. (Aktaş zkafacı, 2012 Gökçe, 2013; Karabulut Demir ve şendil,2008; zyrek ve şahin, 2005; Paulussen-Hoogeboom, şahin ve zyrek, 2008; şanlı ve ztrk, 2010; Yalçın, 2016).

2.3.2. Çocukların Kardeş Sayısı

Ailenin sahip olduğu ocuk sayısında artma oldukça tutumlarının da değişmesi ve çocuklarıyla olan iletişimin de değiştiği grlmektedir. (Aktürk, 2015; meroğlu, 1996; zben ve Argun, 2002; Sak, Sak, Altı ve şahin, 2015;)

ocuklarına ayırdıkları zaman aralıkları, ocuk sayısı arttıķa düşmektedir (Ayyıldız ve diğerleri, 2006). Bu sebepten dolayı anne ve babaların çocukları üzerindeki denetimi ve kontrolü arttırmak istemektedirler. Kontrolü arttırmak ve olumsuz davranışları ortadan kaldırmak için daha fazla otoriter tutumu sergiledikleri bilinmektedir. (zyrek ve şahin, 2005; Sak ve diğerleri,2015).

5-6 yaş döneminde çocuğu olan ebeveynlerin tutumlarını ocuk sayılarının da etkisi olduğu bilinmektedir. (zyrek ve şahin, 2005).

Evde ki ocuk sayısındaki artıştan dolayı da anne ve baba tutumlarında farklılıklar meydana gelir. Tek çocuklu aileler de ise aşırı koruyucu tutum gösterdikleri bilinmektedir. (Karabulut Demir ve şendil, 2008).

Ailedeki ocuk sayısının tutumları etkilediği birçok araştırmada bilindiği üzere, ailedeki ocuk sayısının üç olması ve daha fazla olması durumunda ebeveynlerdeki baskıcı tutumlarının arttığı gözlemlenmiştir. (Ayyıldız, Ocakcı ve Ayoğlu, 2006; zyrek ve şahin, 2005).

2.3.3. Anne Eğitim Durumu

Annelerin eğitim seviyeleri arttıkça, annelerin fazla koruyuculuk tutumlarının ortadan kalktığı belirtilmiştir. Atabey (2017), Haktanır ve diğerleri (1995). Ebeveynlerin eğitim seviyeleri arttıkça demokratik tutumları artmakta ve aynı zaman da otoriter ve baskıcı tutum davranışlarında yüksek derece de azalma görülmektedir. (Ayyıldız ve diğerleri, 2006; Demirkaya ve Abalı, 2012; Gökçe, 2013; Gölcük, 2014; Karabulut Demir ve Şendil, 2008; Özben ve Argun, 2002; Özyürek ve Şahin, 2005; Şanlı ve Öztürk, 2012; Yener, 2015).

Anne ve babaların çocuk yetiştirme tutumlarını etkileyen bir diğer etmen ise anne ve babanın eğitim durumudur. Anne ve babaların eğitim düzeyi çocuklarına verdikleri ilk eğitim ve tutumlar için çok önemlidir. Tutum incelemesi yapılan araştırmalarda, anne ve babaların eğitim seviyeleri arttıkça çocuklarına karşı daha eşitlikçi, demokratik oldukları görülmüştür. (Alabay, 2017; Ömeroğlu, 1996; Sak ve diğerleri, 2015; Yalçın, 2016).

2.3.4. Annenin Yaşı

Günümüzde yapılan araştırmalarının bazısında annenin yaşının ebeveyn tutumuna anlamlı bir etkisi olduğunu söylerken bazı araştırmalar da ise anlamlı bir değişken olmadığı belirtilmiştir. (Ömeroğlu, 1996; Şahin ve Özyürek, 2005).

Anne ve babaların yaşı, çocuk yetiştirme tutumları açısından etkili bir durumdur. Erken ebeveyn olmuş anne ve babaların fazla koruyucu tutumlar sergilediği, (Gölcük, 2014) aynı zamanda sıkı otoriter tutumların da olduğu bilinmektedir. (Ayyıldız ve diğerleri, 2006; Şanlı ve Öztürk, 2012). Bu araştırmalara karşı çıkan bir araştırmaya göre de annelerin yaşı arttıkça çocuklarına gösterdikleri tutumların bilgi yönünde arttığı, bu sebeple demokratik tutumların sergilendiği gözlemlenmiştir. (Şanlı ve Öztürk, 2012).

2.3.5. Ailenin Çocuk Bakımında Yardım Aldığı Kişi ve Kaynaklar

Anne ve babalar çocuklarını yetiştirirken çocuklarına karşı sergiledikleri tutum ve davranışlarının sebebi araştırıldığında, çocuklarına sergiledikleri tavırların ve tutumların birer öğrenme ürünü olduğu bilinmektedir. (Yavuzer, 1999: s.140)

Bu araştırmanın yapılması için hazırlanan Aile Bilgi Formunda da sorulduğu üzere anne ve babalar çocuk yetiştirme ve tutumların oluşmasında anne ve babalar zaman zaman çevresindeki kişi ve kişilerden yardım almaktadırlar. Bu kişiler genellikle kendi anneleri veya bakıcı olmaktadır. Ayrıca bakım veren kişilerden yardım aldıkları gibi bazı ebeveynler internet, kitap gibi araçlardan da yardım ve destek aldıklarını bildirmişlerdir.

2.3.6.Ebeveynlik Konusunda Eşler Arasındaki Çatışma

Çocukların sosyal davranışların incelenmesinin en önemli sebebi ailedir. Çocuk sosyal davranışları ilk olarak aile içerisinde tanır. Aile içerisinde yetişen çocuk anne ve babaların arasında ki tutarlı olup olmama durumundan etkilenir. Ebeveynler çocuklarına iyi bir rol model olabilmeleri için ebeveynlik konusunda tutarlı olmaları gerekmektedir. Anne ve babanın alışkanlıkları, inançları ve çevreye bakış açıları çocuklara geçmektedir. Bu sebepten dolayı anne ve babaların araların da ki uyum ve tutum aynı olması çocuğa sağlıklı bir rol model olmaları için önemlidir. (Erdoğan, 2019).

Çocuk yetiştirme ve ebeveynlik tutuları için annenin çocuk yetiştirme tutumunun ne kadar önemli olduğu bilinmekle beraber aynı zaman da babamın çocuk yetiştirme tutumu da çok etkili olduğu bilinmektedir. Ancak toplumumuzda çocuk yetiştirmenin annenin vazifesi olarak görülür ve büyük sorumluluk anneye aitmiş gibi bilinir. Annenin de çocukla geçirdiği süre babanın çocukla geçirdiği vakitten daha azdır. (Yavuzer, 2003; Yörükoğlu, 2004).

Ailelerin çocuk yetiştirme tutumları toplumlar arasında değişebilir. Zaman içerisinde ki değişiklikler, içinde bulunduğumuz toplumun sosyoekonomik durumlarına uyum sağlamaya çalışırken aile içerisinde farklı ihtiyaçların oluşmasından dolayı aile içi iletişimde ve rollerde de değişiklikler olabilir. Kişisel yaşam koşulları ve yaşanan toplumun kültürü aileler arasında da farklılaşma ortaya çıkarmaktadır. (Grusec & Davidov, 2007; Mızrakçı, 1994).

2.4. Erken Çocuklukta Gelişimsel Özellikler

5,6 yaş aralığında bulunan çocukların dönemine erken çocukluk dönemi denir. Okul öncesi dönemde bulunan çocukların fiziksel, bilişsel ve motor gelişimleri gözle görülür şekilde gelişmiştir. (Conk, Başbakkal, Bal Yılmaz , Bolışık,2013). Çocuğun doğuştan gelen genetik faktörleri ve daha sonradan kazandığı fenotip etkenler gelişim üzerinde etkilidir. (Cüceloğlu, 2017).

Okul öncesinde dönemdeki çocuğun gelişimsel aşamaları eksiksiz olarak tamamlaması oldukça önemlidir. Çünkü çocuğun bir sonraki döneme sağlıklı olarak geçmesi için erken gelişim dönemindeki gelişimlerini eksiksiz tamamlaması gerekmektedir. (Conk, Başbakkal, Bal Yılmaz, Bolışık,2013).Ebeveynlerin bu dönemdeki gelişimsel farklılıklar bilmesi ve tutumlarını bu doğrultuda düzenlemesi çocuğunu bilinçli olarak yetiştirmesini sağlar. (Akman, 2012).

2.4.1. Fiziksel Gelişim Özellikleri

Çocuk dünyaya geldiği günden itibaren motor ve beyin gelişiminde meydana gelen tüm ilerlemeler ve değişimler 2,6 yaş döneminde ki çocuklarda da devam eder. (Berk, 2015). Çocuğun vücudunda meydana gelen fiziksel gelişim, iskelet ve kas sistemindeki ilerlemelerdir. (Berk, 2013).

Her çocuk bireysel olduğu için gelişim dönemlerinde ki ilerlemeler ve aşamalar da birbirlerinden farklı olmaktadır. Genetik ve fenotipin de etkisiyle çocukların becerilerinde farklılıklar görülür. Çocuklar da ki cinsiyet farklılığının da ince ve kaba motor gelişimlerini etkilediğine dair araştırmalar vardır. (Reyes, 2018)

Yapılan araştırmalara göre kız çocuklarının ince motor becerileri erkek çocuklarına göre daha gelişmiş; erkek çocuklarının ise kaba motor becerilerin kız çocuklarına göre daha fazla gelişmiş olduğu sonucuna varılmıştır. (Kerkez, 2013). Erkekler daha güç hareketlerde ağırlıklı olarak başarı gösterirken kız çocukları ise daha fazla dikkat ve denge gerektiren aktiviteler de başarılı oldukları ve bu alanlara yöneldikleri belirtilmiştir. (Cüceloğlu, 2017)

Okul öncesi döneme başlamış ve devam etmekte olan çocukların tuvalet eğitimlerini tamamlamış ve basit öz bakım becerilerini kendisi yerine getiriyor olması gerekmektedir. Gelişim ilerlerken çocuklara bireysel olarak odaklanma döneminde çıkarsa, toplum içinde daha kolay rol aldığı görülmektedir. (Kahraman, 2016), (Gülay, 2009).

Okul öncesi dönemdeki çocuklar, daha önceki dönemler de edindiği gelişimleri ve fiziksel yetkinlikleri geliştikçe büyük kas gelişiminden ziyade küçük motor becerilerini başarıyla yerine getireceklerdir. Bu dönemde ki çocuklarda kaba motor becerilerini ve aktivitelerini yapmaktan büyük zevk alırlar. Okul öncesi dönemdeki çocuklar bireysel oynamaktan daha çok grup halinde oynamayı tercih ederler. Bu dönemdeki çocuklar paralel oyun oynamaktan ve grup olarak oyun kurmaktan hoşlanırlar. Büyük motor hareketleri artık onlar için geçmiş dönemlere göre daha kolaydır. Ancak bu dönemde ki gelişim, yeni doğan döneminde ki gelişimden daha yavaştır. (Akman, 2012).

2.4.2.Bilişsel Gelişim Özellikler

Her çocuk yaşının verdiği merak ve keşfetme duygusuyla ebeveynlerine soru sormak ve cevaplanmak ister. (Santrock, 2017). Anne ve babaların bu zamanlarda çocuklarını cevapsız bırakmamaları çok önemlidir. Annenin ve babanın aktif olarak çocuğu yanıtlaması ve çocuklara öğrenmelerini arttırması için desteklemelidir. Okul öncesi dönemde olan çocukların bilişse döneminin çok aktif olduğu bir dönemdir. (Demir ve Yavuzer, 2016). Piaget ve Vygotsky bilişsel gelişim dönemini farklı bakış açılarıyla ele almışlardır .Piaget çocukların bilgileri nasıl edindiğine odaklanmıştır. Bilişsel gelişim dönemlerini çocuklar için dört aşamadan oluştuğunu savunmuştur. (Berk, 2013)

Piaget çocuğun doğduğu günden itibaren bebeklerin kişisel arası etkileşimleri dil aracılığıyla olduğunu savunmuştur ancak dil gelişiminin bilişsel gelişimle olan ilgisine değinmemiştir. Çocuğun bilişsel gelişimine en çok biyolojik etmenlerin etkili olduğunun üzerinde durmuştur.5,6 yaş döneminde olan çocukların tüm gelişim alanlarının hızla ilerlediği bir dönem olduğu için bilişsel gelişim alanında da birçok farklılığın görüldüğü gözlemlenmiştir. (Conk, Başbakkal, Bal Yılmaz, Bolışık,2013). Çocukların gelişim süreci birbirini takip eden belirli aşamalardan geçen bir süreçtir. (Cüceloğlu, 2017).

Çocuklar bu dönemde kullandıkları kelimelerin anlamlarını basit oyunlar sayesinde kazanırlar. Dilin gelişmesi oyun sayesinde olurken bilişsel zekâ ile oyun arasındaki kuvvetli bir bağ oluşur. Oyun sayesinde öğrenmeyi başaran çocuklar kendi bilişsel gelişimlerini kontrol ederler ve sorun çözme becerilerini kazanmış bireyler olurlar. Yoğun öğrenmelerle devam eden bu süreçte çocuk her zaman yeni keşiflere açık meraklı olduğu bilinmektedir. (Cüceloğlu, 2017).

Bir diğer bilişsel gelişim kuramcılarında olan Vygotsky, çocuğun çevresinde ki insanlarla olan sosyal ilişkilerin çocuğun gelişimine yüksek derece de etkilediğini incelemiştir. (Berk, 2013.) Karşıt görüşlerden olan Piaget 'den farklı olarak gelişim sürecini dönemlere ayırmamıştır. Vygotsky, çocuğun gelişmesi için çocuğun çevresinde ki kişilerle iletişim halinde olması gerektiğini savunmaktadır. Her çocuk doğuştan bilişsel özelliklere sahip olarak doğmaktadır. (İnanç, 2017).

Çevresinde ki insanlarla girdiği iletişim sayesinde yeteneklerini geliştirir. Vygotsy'a göre çocuklar çevresindeki olup bitenlere karşı geri bildirimde bulunurlar. Yaşadıkları ve öğrendikleri deneyimleri de çevresinde ki insanlara yansıtırlar. Vygotsky bilişsel gelişim kuramının temelinde 'yakınsak gelişim alanı' yer almaktadır. (Vygotsky, 1978)

Bilişsel gelişiminde temelinde bulunan yakınsak gelişim alanı, bireyin kendi başına bağımsız olarak yapabildikleri ile beraber kendinden daha tecrübeli ve bilgili kişilerin yardımıyla yaptıkları etkinliklerden oluşmaktadır. (Santrock, 2017). Yakınsak gelişim alanı sayesinde çocuğun zihinsel işlevlerinde gelişme görülür. (İnanç, 2017).

Çocuk herhangi bir etkinlikte yaşına uygun gelişim gösterdiyse o etkinlikte olgunlaşmış işlevlerini kullandığını göstermektedir. Anne ve babalar yakınsak gelişim alanı sayesinde çocukların şu an ki gelişim düzeyleri ve bir sonraki aşamasını görme şansı bulunur. (Demir ve Yavuzer, 2016).

2.4.3.Duygusal ve Sosyal Gelişim Özellikleri

Çocuğun en önemli gelişim alanlarından biri olan sosyal ve duygusal gelişim dönemi birbiriyle paralel olarak birbirini desteklemektedir. Çocuğun kişisel özellikleri de bu sürece katkıda bulunur ve sürecin daha çabuk pekişmesine yardımcı olur. Çocuk dünyaya

geldiği andan itibaren sosyalleşme gelişimi başlamıştır. Bireysel farklılıklara özgü durumlardan geçerek yaşam boyu devam eder. (Akman ve Ertürk ve Deniz ve Dönmezer ve Ogelman ve Veziroğlu ve Kargı ve Erkan, 2012).

Tabi bu gelişim, kişiler arası etkileşimden kaynaklanır. Çocuk bedensel gelişimi ve dil özelliklerini kullanarak çevresiyle daha bağımsız ilişkiler kurmaya çalışmaktadır. (Cüceloğlu, 2017). Bu durumlar sonucunda çocuk kendi akranlarıyla tanışmaya başlar. Aileden sonra çevresiyle olan etkileşiminden dolayı çocuk kendi özelliklerini tanımaya başlar. Çevresinde ki yaşlılarının gözünden de kendisini görme fırsatını yakalar.

Çocuğun içinde yaşadığı toplum, sosyal ve duygusal gelişimin şekillenmesinde büyük rol oynar. Sosyokültürel ortamın kabul ettiği değer yargılarına göre ailenin de davranış şekilleri etkilenmektedir. Çocuğun doğuştan kalıtımla getirdiği özelliklerin yanı sıra ailenin çocuğa gösterdiği rol modeller ve çevresindeki insanlarla olan iletişimiyle beraber duygu ve davranış kontrolünü sağlar. Çocuğun sosyal duygusal gelişiminde genetik faktörlerin yanı sıra yaparak ve yaşayarak öğrendiği bilgiler sosyal ve duygusal gelişimin ilerlemesini sağlar. (Gerric ve Zimbardo, 2017).

Çocuk akranlarıyla kurduğu ilişkilerin pozitif olması, çevresinde ki diğer insanlarla da uyumunu kolaylaştırır. (Gülay, 2010). Okul öncesi dönem kişiliğin de geliştii dönemdir. Bu sebepten dolayı 5,6 yaş döneminde çocuğun sosyal -duygusal gelişiminin desteklenmesi özgüveni yüksek bireyler olmasına yardımcı olacaktır. (Yurdulan, 2019). (Altınkaynak, 2019).

BÖLÜM 3: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizine ilişkin açıklamalar yer almaktadır

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişkiye dayalı bir araştırmadır. Araştırmada İstanbul ili Üsküdar ilçesi Ferah mahallesi ve Küplüce Mahallesinde bulunan Okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş öğrencilerinin anne ve babalarına Aile Bilgi Formu ve Ebeveyn Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın örnekleme yöntemi, zaman kısıtlı ve çalışmanın pilot bir çalışma olması nedeniyle tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda iradi örnekleme yöntemiyle Gazi Mustafa Altıntaş İlköğretim Okulundan 100 ebeveyn seçilmiştir.

Tablo 1’ de araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik bilgilere dair tanımlayıcı bulgular yer almaktadır.

Tablo 1: Demografik bilgilere dair tanımlayıcı bulgular

Bireysel Özellikler		
Cinsiyet	N	%
Kadın	62	62,0
Erkek	38	38,0
Total	100	100,0
Yaş	N	%
18-24 yaş	3	3,0
25-31 yaş	37	37,0
32-38 yaş	37	37,0
39-45 yaş	20	20,0
46 yaş ve üstü	3	3,0
Total	100	100,0

Öğrenim Durumu	N	%
İlkokul	19	19,0
Ortaokul	9	9,0
Lise	44	44,0
Üniversite	26	26,0
Yüksek lisans	2	2,0
Total	100	100,0

Çocuk Sayısı	N	%
1 çocuk	18	18,0
2 çocuk	55	55,0
3 çocuk	21	21,0
4 çocuk ve üzeri	6	6,0
Total	100	100,0

Çocuğunuzun Cinsiyeti	N	%
Kız	36	36,0
Erkek	50	50,0
Hem Kız Hem Erkek	14	14,0
Total	100	100,0

Çocuğunuzun Okula Başladığı Yaş	N	%
2-3 yaş	4	4,0
3-4 yaş	17	17,0
4- 5 yaş	79	79,0
Total	100	100,0

Çocuk Yetiştirme Konusundaki Bilgi Kaynağınız	N	%
Annem, kayınvalidem	45	45,0
Kitaplardan	30	30,0
Tv, sosyal medya ve internet	25	25,0
Total	100	100,0

Çocuk Bakımında Yardım Alınan Kişi	N	%
Annem, kayınvalidemden	57	57,0
Eşimden	37	37,0

Ücretli bakım veren kişiden	6	6,0
Total	100	100,0
Ebeveynlik Konusunda Eşinizle Tartışma Durumu		
Evet	21	21,0
Hayır	28	28,0
Bazen	51	51,0
Total	100	100,0
Çocukla İyi İletişim Kurma Durumu		
Evet	83	83,0
Hayır	17	17,0
Total	100	100,0

Tablo 1’de ankete katılan ebeveynlere ait Sosyo-demografik değişkenlerin dağılımı görülmektedir. Katılımcıların %62,0’ının (n=62) kadın, %38,0’ının ise (n=38) erkek olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin yaş aralıkları incelendiğinde %3,0’ının (n=3) 18-24 yaş aralığında, %37,0’ının (n=37) 25-31 yaş aralığında, %37,0’ının (n=37) 32-38 yaş aralığında, %20,0’ının (n=20) 39-45 yaş aralığında olduğu ve %3,0’ının (n=3) 46 yaş ve üstünde olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin öğrenim durumları incelendiğinde %19,0’ının (n=19) ilkokul mezunu, %9,0’ının (n=9) ortaokul mezunu olduğu, %44,0’ının (n=44) lise mezunu olduğu, %26,0’ının (n=26) üniversite mezunu olduğu ve %2,0’ının ise (n=2) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin sahip olduğu çocuk sayısına bakıldığında %18,0’ının (n=18) tek çocuğa sahip olduğu, %55,0’ının (n=55) 2 çocuğa sahip olduğu, %21,0’ının (n=21) 3 çocuğa sahip olduğu ve %6,0’ının (n=6) ise 4 ve daha fazla çocuğa sahip olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarının cinsiyetlerine bakıldığında %36,0’ının (n=36) kız çocuğa sahip olduğu, %50,0’ının (n=50) erkek çocuğa sahip olduğu, %14,0’ının (n=14) ise hem herke hem kız çocuğu olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarının okula başlatma yaşına bakıldığında %4,0’ının (n=4) 2-3 yaşında okula başlattığı, %17,0’ının (n=17) 3-4 yaşında okula başladığı, %79,0’ının ise (n=79) 4-5 yaşında okula başlattığı görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarını yetiştirirken ki bilgi kaynaklarına bakıldığında %45,0’ının (n=45) annesinden ve kayınvalidesinden bilgi edindiği, %30,0’ının (n=30) kitaplardan bilgi edindiği, %25,0’ının (n=25) tv, sosyal medya ve internetten bilgi edindiği görülmektedir. Ebeveynlerin çocuk bakımında yardım aldıkları kişilere

bakıldığında %57,0'ının (n=57) anne ve kayınvalideden yardım aldığı, %37,0'ının (n=37) eşinden yardım aldığı, %6,0'ının (n=6) ise ücretli bakım verenden kişiden yardım aldığı görülmektedir. Ebeveynlik konusunda eşleriyle tartışma durumları incelendiğinde %21,0'ının (n=21) tartıştığı, %28,0'ının (n=28) tartışmadığı ve %51,0'ının (n=51) bazen tartıştığı görülmektedir. Ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumlarına bakıldığında %83,0'ının (n=83) iletişim kurabildiği, %17,0'ının (n=17) ise iletişim kuramadığı görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada 5-6 yaş grubu çocuğu olan ebeveynlerin tutumlarını belirlemek amacıyla "Ebeveyn Tutum Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan ebeveynlerin Sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla "Aile Bilgi Formu" kullanılmıştır.

3.4. Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ)

Ebeveyn Tutum Ölçeği, 2-6 yaş arasında çocuklara sahip olan ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumlarını değerlendirecek olan bir araçtır. Çocuk yetiştirme tutum ve davranışlarını çocukların sosyalleşmesinde kritik öneme sahip olan okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin, çocuk yetiştirme tutum ve davranışlarını değerlendiren ETÖ; "demokratik", "otoriter", "aşırı koruyucu" ve "izin verici" olmak üzere dört boyuttan oluşan 62 maddelik bir ölçek oluşturulmuştur. Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışması için verilerin toplandığı örneklem grubu, 2-6 yaş arasında çocuğa sahip, düşük, orta ve yüksek Sosyo-ekonomik düzeylerde olan ailelere uygulanarak, Evren Karabulut Demir ve Yrd. Doç. Dr. Gül Şendil tarafından 2008 yılında üretilmiştir.

Şendil ve Demir tarafından geliştirilmiş olan ölçeğin, güvenirlik ve geçerlik araştırmasında 420 ebeveyninden alınan demografik bilgiler araştırılmıştır. (Öztabak, 2017).

Araştırma sonucunda yapılan güvenirlik analizleri sonucunda, Cronbach alfa değerleri "Aşırı Koruyucu Tutum" için 0,75 ve "İzin Verici Tutum" için ise 0,74 olarak sonuçlanmıştır. "Demokratik Tutum" için 0,83, "Otoriter Tutum" için 76. (Sak 2015). (Demir ve Şendil, 2008).

3.5. Aile Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan anket formunda ki sorulara ve konu ile ilgili yer alan sorulara yer verilmiştir. Anket formunda yer alan sorular şu şekildedir: Ebeveynin cinsiyeti, ebeveynin yaşı, ebeveynin eğitim durumu, ebeveynin kaç çocuğu olduğu, ebeveynin çocuğunun cinsiyeti, ebeveynin ocuk sahibi olduğu yaş, ebeveynlerin ocuk yetiştirirken yardım aldığı kişi ve kaynaklar, ebeveynlerin çocuklarıyla arasındaki iletişim, ocuk yetiştirirken ebeveynler arasındaki çatışmanın olup olmadığı gibi sorulardan oluşmaktadır.

3.6. Veri Toplama Sureci

Veri toplama surecinden önce ebeveynlere çalışmanın içeriği ve amacı hakkında bilgi verilmiştir. Ebeveyn Tutum leği' nin neleri içerdiği, sonucunda ne olabileceği konusunda ebeveynler bilgilendirilmiştir. Ayrıca anne ve babalardan daha detaylı bilgi sahibi olabilmek için Aile Bilgi Formunu eksiksiz doldurmaları gerektiği bilgisi verişmiştir. İstanbul Üsküdar ilçesinde Ferah, Kısıklı, Küplüce, mahallelerinde yaşayan 5-6 yaş grubu çocuğu olan toplam 100 anne ve babadan oluşturmuştur. Araştırmada uygun örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden ebeveynlere Aile Bilgi Formu ve Ebeveyn Tutum leği araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

3.7. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında katılımcıların Aile Bilgi Formunda doldurmuş oldukları sosyo-demografik özellikleri ve Ebeveyn Tutum leği'nden aldıkları puanlar analize dahil edilmiştir. Öncelikle katılımcıların demografik özellikleri ve Ebeveyn Tutum leğinden aldıkları puanlar neticesinde elde edilen sonuçlara ait frekans ve yüzdeler verilmiştir. Ebeveyn Tutum leği, anne ve babaların tutumlarını; demokratik tutum, otoriter tutum, aşırı koruyucu tutum ve izin verici tutum olarak dört tutum da değerlendiren bir ölçektir. Veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kolmogorov Smirnov testi ile verilerin dağılımının normal olduğu görülmüştür. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler (frekans dağılımları, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Araştırma soruları kapsamında ise karşılaştırmaya dayalı parametrik testler (t-testi ve One-way

ANOVA) kullanılmıştır. Testler %5 anlamlılık düzeyinde yapılmıştır.

BÖLÜM 4: BULGULAR

Bu bölümde, çalışmada elde edilen verilerin analiz sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Bu çalışmada İstanbul ili Üsküdar ilçesinde yaşayan 5-6 yaş grubu çocuğu olan ebeveynlerin tutumlarının belirlenerek, sosyo-demografik değişkenlere göre değişip değişmediği araştırılmıştır.

Tablo 2' de ebeveynlerin cinsiyetlerine göre ETÖ puanlarının T- Testi ile karşılaştırılmasının sonuçlarına ait bulgular yer almaktadır.

Tablo 2: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuklarının Cinsiyetine Göre ETÖ Puanlarının T- Testi ile Karşılaştırılması

Ebeveyn Tutum Ölçeği Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Demokratik Tutum	Kız	36	28,4	10,0	0,466	0,64
	Erkek	50	27,5	7,72		
Otoriter Tutum	Kız	36	44,1	5,97	-0,622	0,53
	Erkek	50	44,9	6,42		
Aşırı Koruyucu Tutum	Kız	36	20,8	6,48	0,118	0,90
	Erkek	50	20,6	7,36		
İzin Verici Tutum	Kız	36	34,1	4,19	-0,796	0,42
	Erkek	50	35,0	5,17		

Tablo 2'den de anlaşılacağı üzere, Ebeveyn Tutum Ölçeği alt boyutlarının puanlarının ebeveynlerin çocuklarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan T -Testi sonucunda Demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt ölçeği puanlarının, ebeveynlerin çocuklarının cinsiyeti değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir ($t=0,466$; $p>0.05$), ($t=-0,622$; $p>0.05$), ($t=0,118$; $p>0.05$), ($t=-0,796$; $p>0,05$).

Tablo 3: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Yaşlarına Göre ETÖ Puanlarının One Way Anova Testi ile Karşılaştırılması

Ebeveyn Tutum Ölçeği Boyutları	Yaş Alt	N	Ort.	SS	F	p
Demokratik Tutum	18-24 yaş	3	22,6	4,04	1,356	0,25
	25-31 yaş	37	27,2	7,52		
	32-38 yaş	37	30,7	10,7		
	39-45 yaş	20	28,2	10,1		
	46 yaş ve üstü	3	35,6	8,50		
	Total	100	28,8	9,44		
Otoriter Tutum	18-24 yaş	3	42,6	6,65	0,748	0,56
	25-31 yaş	37	45,2	6,07		
	32-38 yaş	37	43,2	7,12		
	39-45 yaş	20	45,6	4,85		
	46 yaş ve üstü	3	43,0	6,24		
	Total	100	44,4	6,26		
Aşırı Koruyucu Tutum	18-24 yaş	3	16,3	11,0	2,467	0,04
	25-31 yaş	37	18,4	6,89		
	32-38 yaş	37	22,1	6,32		
	39-45 yaş	20	21,4	6,93		
	46 yaş ve üstü	3	27,3	7,50		
	Total	100	20,6	7,01		
İzin Verici Tutum	18-24 yaş	3	36,3	3,05	0,278	0,89
	25-31 yaş	37	34,8	4,68		
	32-38 yaş	37	34,2	5,11		
	39-45 yaş	20	35,1	5,16		
	46 yaş ve üstü	3	33,3	4,50		
	Total	100	34,6	4,84		

Tablo 3’den de anlaşılacağı üzere, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının yaş değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan One Way Anova Testi sonucunda Demokratik Tutum, Otoriter Tutum ve İzin Verici Tutum alt ölçeği puanların yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı

bir farklılık yaratmadığı görülmektedir ($F=1,356$; $p>0.05$) ($F=0,748$, $p>0.05$) ($F=0,278$, $p>0.05$). Aşırı Koruyucu Tutum alt boyutu Puanlarının ise yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir ($F=2,467$; $p<0.05$). Anlamlı fark yaratan grupları bulmak için Post Hoc testlerinden TUKEY Testi yapılmıştır. Fark yaratan gruplar şunlardır Aşırı Koruyucu Alt Ölçeği puanlarının 18-24 yaş-25-31 yaş arasındaki ikililerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Ayrıca 46 yaş ve üstü ebeveynler diğer yaş gruplarına göre daha fazla aşırı koruyucu tutum sergilerler. (ort=27,3)

Tablo 4: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Öğrenim Durumlarına Göre ETÖ Puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması

Ebeveyn Ölçeği	Tutum Alt Boyutları	Öğrenim Durumu	N	Ort.	SS	F	p
Demokratik Tutum		İlkokul	19	33,6	12,87	2,161	0,07
		Ortaokul	9	26,0	8,07		
		Lise	44	29,0	8,70		
		Üniversite	26	25,9	7,24		
		Yüksek lisans	2	30,5	4,94		
		Total	100	28,8	9,44		
Otoriter Tutum		İlkokul	19	43,4	7,01	0,550	0,69
		Ortaokul	9	44,1	6,73		
		Lise	44	44,2	6,42		
		Üniversite	26	45,8	5,53		
		Yüksek lisans	2	42,0	2,82		
		Total	100	44,4	6,26		
Aşırı Koruyucu Tutum		İlkokul	19	19,8	7,82	1,051	0,38
		Ortaokul	9	16,8	4,96		
		Lise	44	20,8	7,00		
		Üniversite	26	21,6	7,09		
		Yüksek lisans	2	25,0	0,00		
		Total	100	20,6	7,01		
İzin Verici Tutum		İlkokul	19	36,5	4,05	0,986	0,41
		Ortaokul	9	33,4	4,33		
		Lise	44	34,2	5,55		
		Üniversite	26	34,3	4,23		
		Yüksek lisans	2	35,0	2,82		
		Total	100	34,6	4,84		

Tablo 4'den de anlaşılacağı üzere, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının öğrenim durumları değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan One Way Anova Testi sonucunda Demokratik

Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının öğrenim durumları değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir (F=2,161; p>0.05) (F=0,550; p>0.05) (F=1,051; p>0.05) (F=0,986; p>0.05).

Tablo 5: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuk Sayılarına Göre ETÖ puanlarının One Way Anova Testi ile Karşılaştırılması

Ebeveyn Tutum Ölçeği Boyutları	Çocuk Sayısı	N	Ort.	SS	F	p
Demokratik Tutum	1 çocuk	18	27,0	9,24	0,321	0,81
	2 çocuk	55	29,0	10,1		
	3 çocuk	21	30,0	8,39		
	4 çocuk ve üzeri	6	28,6	7,78		
	Total	100	28,8	9,44		
Otoriter Tutum	1 çocuk	18	45,5	5,71	0,459	0,71
	2 çocuk	55	44,4	6,24		
	3 çocuk	21	43,3	7,05		
	4 çocuk ve üzeri	6	45,6	5,88		
	Total	100	44,4	6,26		
Aşırı Koruyucu Tutum	1 çocuk	18	19,6	6,91	0,649	0,58
	2 çocuk	55	21,5	7,16		
	3 çocuk	21	19,3	6,85		
	4 çocuk ve üzeri	6	20,0	7,15		
	Total	100	20,6	7,01		
İzin Verici Tutum	1 çocuk	18	34,4	5,75	1,005	0,39
	2 çocuk	55	34,4	4,53		
	3 çocuk	21	34,4	4,41		
	4 çocuk ve üzeri	6	38,0	6,16		
	Total	100	34,6	4,84		

Tablo 5’den de anlaşılacağı üzere, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının çocuk sayısı değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan One Way Anova Testi sonucunda Demokratik Tutum,

Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının çocuk sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir (F=0,321; p>0.05) (F=0,459; p>0.05) (F=0,649; p>0.05) (F=1,005; p>0.05).

Tablo 6: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuk Yetiştirme Konusundaki Bilgi Kaynağına Göre ETÖ puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması

Ebeveyn Tutum Ölçeği Alt Boyutları	Çocuk Yetiştirme Konusundaki Bilgi Kaynağınız	N	Ort.	SS	F	P
Demokratik Tutum	Annem, kayınvalidem	45	28,9	8,2	0,672	0,51
	Kitaplardan	30	27,4	11,9		
	Tv, sosyal medya ve internet	25	30,4	8,2		
	Total	100	28,8	9,4		
				4		
Otoriter Tutum	Annem, kayınvalidem	45	43,4	6,8	4,764	0,01
	Kitaplardan	30	47,3	5,1		
	Tv, sosyal medya ve internet	25	42,9	5,4		
	Total	100	44,4	6,2		
				6		
Aşırı Koruyucu Tutum	Annem, kayınvalidem	45	19,8	6,7	3,383	0,03
	Kitaplardan	30	23,3	7,6		
	Tv, sosyal medya ve internet	25	18,9	5,9		
	Total	100	20,6	7,0		
				1		
İzin Verici Tutum	Annem, kayınvalidem	45	33,6	4,5	1,964	0,14
	Kitaplardan	30	35,7	4,5		

			3
Tv, sosyal medya ve internet	25	35,2	5,4
			6
Total	100	34,6	4,8
			4

Tablo 6'dan da anlaşılacağı üzere, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan One Way Anova Testi sonucunda Demokratik Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir ($F=0,672$; $p>0.05$) ($F=1,964$; $p>0.05$). Otoriter Tutum ve Aşırı Koruyucu Tutum alt boyutu puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir ($F=4,764$; $p<0.05$) ($F=3,383$; $p<0.05$). Anlamlı fark yaratan grupları bulmak için Post Hoc testlerinden TUKEY Testi yapılmıştır. Fark yaratan gruplar şunlardır Otoriter Tutum Alt Ölçeği puanlarının anne, kayınvalide-kitaplar arasındaki ikililerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Aşırı Koruyucu alt ölçeği puanlarının kitap-tv, sosyal medya ve internet arasındaki ikililerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Ayrıca çocuk yetiştirme konusunda kitaplardan destek alanların daha çok otoriter tutuma ve aşırı koruyucu tutuma sahip olduğu görülmektedir (ort=47,3) (ort=23,3).

Tablo 7: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuk Bakımında Yardım Aldığı Kişilere Göre ETÖ Puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması

Ebeveyn Tutum Ölçeği	Çocuk Bakımında Yardım Alınan Kişi	N	Ort.	SS	F	p
Demokratik Tutum	Annem, kayınvalidemden	57	28,1	9,34	0,416	0,66
	Eşimden	37	29,9	9,74		
	Ücretli bakım veren kişiden	6	29,1	9,57		
	Total	100	28,8	9,44		
Otoriter Tutum	Annem, kayınvalidemden	57	44,7	6,49	0,163	0,85
	Eşimden	37	44,0	6,33		
	Ücretli bakım veren kişiden	6	44,8	3,65		
	Total	100	44,4	6,26		
Aşırı Koruyucu Tutum	Annem, kayınvalidemden	57	20,3	7,16	1,908	0,15
	Eşimden	37	20,1	6,74		
	Ücretli bakım veren kişiden	6	26,0	6,06		
	Total	100	20,6	7,01		
İzin Verici Tutum	Annem, kayınvalidemden	57	35,0	4,61	0,962	0,38
	Eşimden	37	33,8	5,32		
	Ücretli bakım veren kişiden	6	36,3	3,61		
	Total	100	34,6	4,84		

Tablo 7’den de anlaşılacağı üzere, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının çocuk bakımında yardım alınan kişi değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan One Way Anova Testi sonucunda Demokratik Tutum, Otoriter Tutum , Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının çocuk bakımında yardım alınan kişi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir (F=0,416; p>0.05) (F=0,163; p>0.05) (F=1,908; p>0.05) (F=0,962; p>0.05).

Tablo 8: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin, Ebeveynlik Konusunda Eşleriyle Tartışma Durumuna Göre ETÖ puanlarının One Way Anova Testi İle Karşılaştırılması

Ebeveyn Ölçeği	Tutum Alt Boyutları	Ebeveynlik Konusunda Eşinizle Tartışma Durumu	N	Ort.	SS	F	p
Demokratik Tutum		Evet	21	31,9	10,4	2,093	0,12
		Hayır	28	26,3	9,85		
		Bazen	51	28,9	8,55		
		Total	100	28,8	9,44		
Otoriter Tutum		Evet	21	40,8	7,11	6,380	0,00
		Hayır	28	46,9	5,17		
		Bazen	51	44,6	5,83		
		Total	100	44,4	6,26		
Aşırı Koruyucu Tutum		Evet	21	19,4	6,53	0,597	0,55
		Hayır	28	21,6	8,22		
		Bazen	51	20,5	6,53		
		Total	100	20,6	7,01		
İzin Verici Tutum		Evet	21	32,7	5,30	2,232	0,11
		Hayır	28	34,8	4,98		
		Bazen	51	35,3	4,44		
		Total	100	34,6	4,84		

Tablo 8’den de anlaşılacağı üzere, ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan One Way Anova Testi sonucunda Demokratik Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir (F=2,093; p>0.05) (F=0,597; p>0.05). (F=2,232; p>0.05). Otoriter Tutum alt boyutu puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir (F=6,380; p<0.05). Anlamlı fark yaratan grupları bulmak için Post Hoc testlerinden TUKEY Testi yapılmıştır. Fark yaratan gruplar şunlardır Otoriter Tutum Alt Ölçeği puanlarının evet-hayır, evet- bazen

arasındaki ikililerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Ayrıca ebeveynlik konusunda eşleriyle tartışmayan çiftlerin daha çok otoriter tutuma sahip olduğu görülmektedir (ort=46,9).

Tablo 9: Araştırmaya Alınan Ebeveynlerin Çocuklarıyla İletişim Kurma Durumuna Göre ETÖ Puanlarının T Testi İle Karşılaştırılması

Ebeveyn Ölçeği	Tutum Alt	Çocukla İletişim Hali	N	Ort.	SS	T	P
Demokratik Tutum	Evet		83	27,9	8,67	-2,073	0,04
	Hayır		17	33,1	11,9		
Otoriter Tutum	Evet		83	45,0	5,97	2,118	0,03
	Hayır		17	41,5	7,04		
Aşırı Koruyucu Tutum	Evet		83	20,8	6,85	0,594	0,55
	Hayır		17	19,7	7,93		
İzin Verici Tutum	Evet		83	34,8	4,70	0,679	0,49
	Hayır		17	33,9	5,58		

Tablo 9'dan da anlaşılacağı üzere, ebeveyn ölçeği alt boyutlarının puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan parametrik test olan T -Testi sonucunda Demokratik Tutum alt ölçeği puanları ve Otoriter Tutum puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir ($t=-2,073$; $p<0.05$), ($t=2,118$; $p<0.05$), Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt ölçeği puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir ($t=0,594$; $p>0.05$), ($t=0,679$; $p>0,05$).

BÖLÜM 5: TARTIŞMA

4.1.Araştırma Soruları

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları çocuklarının cinsiyetine göre farklı mıdır ?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları olan; demokratik Tutum, otoriter Tutum, aşırı Koruyucu Tutum ve izin Verici Tutum alt ölçeği puanlarının, Cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Kaynar ve Yıldız (2003) tarafından yapılan “Çocuklardaki Travmatik Kazalar e Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki” konulu araştırmada ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumları ile çocuklarının cinsiyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı bulunmuştur.

Atabey, (2017). “Anasınıfına Devam Eden Çocukların Annelerinin Anne Tutumlarının İncelenmesi” konulu çalışmasında, “Demokratik” tutumunda etkili olduğu ve annelerin erkek çocuklarına karşı daha “Demokratik” tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Çocuğun cinsiyetine göre anne tutumlarına ilişkin “Otoriter”, “Aşırı koruyucu” ve “İzin verici tutum” ortalama puanları karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Aktürk, (2015); Şahin Seferoğlu, (2014); Aktaş Özkafacı, (2012); Şentürk, (2007).”Çocuğun Cinsiyetine Göre Anne Tutumları” konulu araştırmasına bakıldığında çocuğun cinsiyetinin ebeveyn tutumlarında etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

Şanlı (2007). “Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi” konulu araştırmasına bakıldığında da annelerin çocuğun cinsiyetine göre çocuk yetiştirme tutumları puan ortalamalarında anlamlı fark olmadığını belirlemiştir.

Garip (2010). “ 5-6 Yaş Döneminde, Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Çocuğu Olan Eşlerin Çocuk Yetiştirme Stilleri ile Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” konulu araştırmasında 5-6 yaş döneminde kız ve erkek çocuğa sahip olmanın anne baba tutumlarında bir farklılığa neden olmadığı sonucuna ulaşmıştır

Şentürk (2007). “5-6 Yaş Çocuğuna Sahip Annelerin Çocuk Yetiştirmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi “ konulu çalışmasında çocuğun cinsiyeti ne olursa olsun değişmediğini saptamıştır.

Özyürek (2004), “Kırsal Bölge ve Şehir Merkezinde Yaşayan 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Anne-Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi” konulu çalışmasında ebeveyn tutumlarını çocuğun cinsiyetinin kırsalda ve kentte farklılaşmadığı kanısına varmıştır.

Arabacı ve Ömeroğlu (2013). “48-72 Aylık Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Çocukları ile İletişimlerinin Ailenin Sosyo-Ekonomik Düzeyi” konulu çalışmasında; çocuğun yaşı, cinsiyeti, doğum sırası ve anne-babanın yaşı gibi değişkenler açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırma sonucunda çocuğun cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 2-6 yaş arası çocuğu olan ebeveynlerin, ebeveyn tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi isimli çalışmasında yaptığı araştırma sonucunda, çocuğun cinsiyetine göre anne ve baba tutumlarına ilişkin otoriter tutum, aşırı koruyucu tutum ve hoşgörülü tutum puanlarının erkekler lehine farklılık göstermektedir.

Mızrakçı. (1994), “Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etki Eden Faktörleri” konulu yaptığı araştırma sonucunda annelerin kız çocuklarına karşı daha koruyucu tutum gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Kağıtçıbaşı, (1982). “Çocuğun Değeri” konulu çalışmasında, geleneksel olarak bilenen türk aile yapısında yaşlanınca erkek çocuğu daha fazla ihtiyaç duyulacağı düşüncesiyle erkek çocuklarının tercih edildiği onlara söz hakkı tanındığını ifade etmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları yaş gruplarına göre farklı mıdır?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları olan; demokratik Tutum, otoriter Tutum ve izin Verici Tutum alt ölçeği puanların yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir. Ancak Aşırı Koruyucu Tutum alt boyutu Puanlarının ise yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Şanlı ve Öztürk, (2012), 390 çocuğun annesiyle yaptığı araştırma da okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin çocuk yetiştirme tutumlarını aşırı koruyucu tutum ve otoriter ebeveyn tutumunda anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Sak, Sak, Atli, Şahin ve Şahin, (2015) yaptıkları araştırmada 258 Ebeveyn ile 4-6 yaş aralığında çocuğu olan anne babaların ebeveynlik tutumlarını incelemektedir. Ebeveynlerin tutumlarının yaşlarına göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan araştırma sonucunda aşırı koruyucu ebeveyn tutumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 462 ebeveyn ile Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi araştırılmıştır. Anne ve babaların demokratik tutum puanları ise cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

Eroğlu, (2017); yaptığı araştırmada psikolojik iyi oluşun ebeveyn tutumuna etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre yaş dağılımı değişkeninde, “Otoriter ebeveyn ve Aşırı koruyucu ebeveyn tutumları” ile yaş dağılımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir.

Şanlı ve Öztürk, (2012), 390 çocuğun annesiyle yaptığı araştırma da okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin çocuk yetiştirme tutumlarını etkileyen etmenleri incelemektedir. Araştırmanın sonucunda, annelerin yaşlarının çocuk yetiştirme tutumunda demokratik tutum ve hoşgörölü tutumlarda anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Annelerin yaşlarının değişmesine göre, ebeveyn tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Demokratik tutumu benimsemiş annelerin yaşları ilerlese bile bu tutumun devam ettiği tespit edilmiştir. (Ayyıldız, 2005; Mızrakçı, 1994; Ömeroğlu, 1996; Şahin ve Özyürek, 2008; Tortumluoğlu, 1999).

Sak, Sak, Atli, Şahin ve Şahin, (2015) yaptıkları araştırmada 258 Ebeveyn ile 4-6 yaş aralığında çocuğu olan anne babaların ebeveynlik tutumlarını incelemektedir. Ebeveynlerin tutumlarının yaşlarına göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan araştırma sonucunda otoriter ve izin verici tutuma sahip ebeveynler için aradaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir. Ayrıca 41 yaşını geçmiş ve üstünde olan anne ve babaların demokratik tutumlarından anlamlı derecede farklılaşma olduğu görülmektedir.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 462 ebeveyn ile Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, aşırı koruyucu tutum ve izin verici tutum puanlarının ebeveynlerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları eğitim düzeylerine göre farklı mıdır ?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları olan; Demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının öğrenim durumları değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 462 ebeveyn ile Ebeveyn Tutumlarının eşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim- ğretim durumunun tutumlara etkisi incelendiğinde, demokratik tutum ve aşırı koruyucu tutum puanları arasında ise anlamlı farklılık görülmemiştir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir.

Atabey, (2017). Anasınıfına devam eden çocukların annelerinin, öğrenim durumunun ebeveyn tutumlarına etkisi incelendiğinde, aşırı koruyucu tutum sergileyen ebeveynlerin puanları karşılaştırıldığında, anlamlı olarak bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Tortumluoğlu, (1999). Araştırmasın da eğitim düzeyi yüksek annelerin aşırı koruyucu tutumların da artış olduğu sonucuna ulaşmıştır.

şanlı ve ztrk, (2012), 390 ocuğun annesiyle yaptığı araştırma da okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ocuk yetiştirme tutumlarını etkileyen etmenleri incelemektedir. Araştırmanın sonucunda, ebeveynlerin öğrenim durumları aşırı koruyucu tutum ve otoriter tutum puan ortalamalarında istatistikler olarak anlamlı fark olduğu bulunmuştur. İlköğretim mezunu olan ebeveynlerin aşırı koruyucu alt puan ortalamaları, lise ve niversite mezunu ebeveynlerin puan ortalamalarında anlamlı derecede yüksek olarak tespit edilmiştir.

Bazarbashi, (2014). Yapmış olduğu ‘‘Annelerin Demografik zelliklerinin ocuk Yetiştirme Yutumlarına Etkisi’’ konulu araştırmasında, ilkokul mezunu annelerin izin verici tutum puanlarının ortaokul, lise, ön lisans, niversite ve yüksek lisans/ doktora mezunu annelere göre daha yüksek olduğunu bulmuştur.

şahin ve zyrek, (2005). 381 ebeveyne yapılan araştırma da 5-6 yaş gurubun da çocuğu olan anne ve babaların çocuklarına karşı tutumları incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda,

ebeveynlerin eğitim-öğretim düzeyi arttıkça anne-baba tutumlarının olumlu yönde değişikliğe uğradığı ve geleneksel tutumlardan daha az etkilendikleri sonucuna varılmıştır.

Karabulut Demir ve Şendil (2008), “Ebeveyn Tutum Ölçeği” geliştirme çalışmasının bir sonucunda, annelerin demokratik, otoriter ve aşırı koruyucu tutumlarının eğitim düzeyi ile birlikte paralel olarak arttığını saptamışlardır.

Sak, Sak, Atli, Şahin ve Şahin, (2015) yaptıkları çalışmada 258 Ebeveyn ile 4-6 yaş aralığında çocuğu olan anne babaların ebeveynlik tutumlarını incelemektedir. Araştırmanın sonucuna göre, ebeveynlerin ebeveynlik tutumlarından olan otoriter ebeveynlik tutumu, aşırı koruyucu ebeveynlik tutumu, izin verici ebeveyn tutumu öğrenim durumlarına etkisinde aradaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Bu sebeplerden dolayı ebeveynlerin öğrenim durumları otoriter tutumları üzerinde etkili bir faktör olarak değerlendirilebilir.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 462 ebeveyn ile Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi çalışmıştır. Araştırma sonucunda, ebeveynlerin eğitim durumlarına göre otoriter tutum ve izin verici tutum puanları arasında anlamlı farklılık görülmüştür.

Mızrakçı:1994; Yalkın:1994; Arı, Bayhan ve Artan: 1995; Şendoğdu: 2000; Özyürek ve Poyraz:2005). Yaptıkları araştırmalar da ebeveynlerin öğrenim düzeylerinin artmasıyla beraber çocuklarına karşı demokratik tutumlarının arttığını, eğitim düzeyi düştükçe ise daha fazla otoriter disiplini benimsedikleri göstermektedir.

Özcan'ın. (1996).’ilkokul 5.sınıf öğrencilerinin anne ve babalarının eğitim seviyeleri arttıkça çocuklarda ki akademik başarının arttığını ve ev kadınlığı, karı-koca geçimsizliği gibi birçok probleminde azaldığı görülmektedir.

Eroğlu, (2017); yaptığı çalışmada psikolojik iyi oluşun ebeveyn tutumuna etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre eğitim durumunun ebeveyn tutum ölçek boyutları,” Otoriter tutumu ve Aşırı koruyucu tutum” ile eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmüştür

Ömeroğlu (1996).”Köy ve Kentte Yaşayan Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını

İncelenmesi” konulu araştırmasın da ilkokul mezunu annelerin daha fazla baskıcı ve koruyucu bir tutum sergiledikleri bulgusuna ulaşmıştır

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları çocuk sayısına göre farklı mıdır?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları olan; demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının çocuk sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Şahin ve Özyürek, (2008). 381 ebeveyn yapılan araştırma da 5-6 yaş gurubun da çocuğu olan anne ve babaların çocuklarına karşı tutumları incelenmiştir. Araştırmanın sonucun da ebeveyn tutumlarının çocuk sayılasından anlamlı ölçüde etkilenmediği bulunmuştur.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 462 ebeveyn ile Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayısına göre demokratik tutum, otoriter tutum ve izin verici tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Sak, Sak, Atli, Şahin ve Şahin, (2015) yaptıkları araştırmada 258 Ebeveyn ile 4-6 yaş aralığında çocuğu olan anne babaların ebeveynlik tutumlarını incelemektir. Ebeveynlerin aşırı koruyucu ve izin verici ebeveynlik tutumlarına sahip oldukları çocuk sayısına göre anlamlı farklılaşmanın olup olmadığına dair yapılan araştırma da aradaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir.

Eroğlu, (2017); yaptığı araştırmada psikolojik iyi oluşun ebeveyn tutumuna etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre “Demokratik ebeveyn tutumu, izin verici ebeveyn tutumu ve otoriter ebeveyn tutumu” ile çocuk sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir.

Güneysu, (1982). Karadeniz, 1994; Mangır ve diğ.1995; Özcan, 1996; Şendoğdu, 2000; Özyürek, 2004). Tarafından yapılan araştırmalar da çocukların kardeş sayısının, ebeveyn tutumlarında otoriter tutumu arttırdığı bulunmuştur.

Ömeroğlu (1996). ‘‘Anne Tutumlarının Demografik Bilgilere Göre Farklılaşp Farklılaşması’’ konulu araştırmasında, çocuk sayısı çoğaldıkça annelerin daha otoriter olduğu bulgusuna ulaşmıştır.

Özyürek ve Şahin (2005). ‘‘5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumları’’ konulu araştırmasında sonuç olarak, annelerin sahip oldukları çocuk sayısı arttıkça demokratik tutumlarının azaldığı ve otoriter tutumlarının arttığı bulgusuna ulaşmıştır.

Sak, Sak, Atli, Şahin ve Şahin, (2015) yaptıkları araştırmada 258 Ebeveyn ile 4-6 yaş aralığında çocuğu olan anne babaların ebeveynlik tutumlarını incelemektedir. Demokratik ebeveyn tutumu ve otoriter ebeveyn tutumuna sahip olmaları çocuk sayısına göre anlamlı olarak farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan araştırma sonucunda aradaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir. Bu sebepten dolayı ebeveynleri sahip oldukları çocuk sayılarının otoriter tutum üzerinde etkili bir faktör olarak değerlendirilebilir.

Aydoğdu ve Dilekmen, (2016), 462 ebeveyn ile ‘‘Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi’’ konulu araştırması sonucunda, ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayısına göre aşırı koruyucu tutum puanları arasında ise tek çocuğu olanların lehine anlamlı farklılık görülmüştür. Tek çocuğa sahip ebeveynlerin aşırı koruyucu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Eroğlu, (2017); yaptığı araştırmada psikolojik iyi oluşun ebeveyn tutumuna etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre ‘‘Aşırı koruyucu ebeveyn’’ ile çocuk sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

Ayyıldız (2005), ‘‘Annelerin Çocuklarına Karşı Tutumlarını Etkileyebilecek Etkenler’’

konulu incelemesi sonucunda, çocuk sayısı arttıkça otoriter annelik tutumunun da arttığını otoriter annelik tutumunun annenin çocuk sayısına göre farklılık gösterdiğini saptamıştır.

Demiriz ve Öğretir (2007)'de yaptıkları araştırmada, evde ki çocuk sayısı arttıkça ebeveynlerin daha fazla aşırı koruyucu ve daha fazla otorite uyguladıkları saptanmıştır.

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları ebeveynlerin çocuk yetiştirmede yardım aldıkları kaynaklara göre farklı mıdır?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları, ebeveynlerin çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Şanlı ve Öztürk, (2012), 390 çocuğun annesiyle yaptığı araştırma da okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin çocuk yetiştirme tutumlarını etkileyen etmenleri incelemektedir. Araştırmanın sonucuna göre, ebeveynlerin çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenleri, aşırı koruyucu ebeveyn tutumu, demokratik ebeveyn tutumu ve otoriter ebeveyn tutumu ile puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Çocuk yetiştirme konusunda bilgi alan ebeveynlerin otoriter tutumunun düşük olduğu belirlenmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları çocuk bakımında yardım alınan kişi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları, ebeveynlerin çocuk yetiştirmedeki ebeveyn tutum ölçeği alt boyutlarının puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek amacıyla yapılan araştırma sonucunda demokratik tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir. Ancak otoriter Tutum ve aşırı Koruyucu Tutum alt boyutu puanlarının

çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir. Fark yaratan gruplar şunlardır Otoriter Tutum Alt Ölçeği puanlarının anne, kayınvalide-kitaplar arasındaki ikililerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Aşırı Koruyucu alt ölçeği puanlarının kitap-tv, sosyal medya ve internet arasındaki ikililerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Ayrıca çocuk yetiştirme konusunda kitaplardan destek alanların daha çok otoriter tutuma ve aşırı koruyucu tutuma sahip olduğu görülmektedir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Aktaş'ın (1995), yaptığı bir çalışmada çalışan annelerin çocuklarına büyütürken yardım aldıkları büyükannelerinin geleneksel çocuk yetiştirme yöntemleri ile ebeveyn çocuk eğitimi arasında ki farklı tutumları sebebiyle bazı problemler ortaya çıktığını vurgulamıştır. Yani çocuk yetiştirme konusunda annelerden alınan yardımın farklılık yarattığı ortaya çıkmıştır.

Şendoğdu (2000), yaptığı bir araştırmada aşırı koruyucu annelik ve çocuk yetiştirme konusunda ailedeki herhangi birinden alınan yardım arasındaki ilişkinin önemli olduğunu belirtmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları ebeveynlik konusunda eşiyile görüş ayrılığı yaşama durumu değişkenine göre farklı mıdır?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları, ebeveynlerin ebeveynlik konusunda eşiyile tartışma durumu değişkeninden etkilenmesi istatistiksel olarak incelenmiştir. Demokratik Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt boyutu puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir. Otoriter Tutum alt boyutu puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir.

Sak, Sak, Atli, Şahin ve Şahin, (2015) yaptıkları araştırmada 258 Ebeveyn ile 4-6 yaş aralığında çocuğu olan anne babaların ebeveynlik tutumlarını incelemektedir. Araştırmanın sonucuna göre , ebeveyn tutumu konusunda anne ve babanın cinsiyetlerinin farklı olması durumundan dolayı tartışmalarının, aradaki farkın sadece demokratik tutumda anlamlı olduğu, diğer tutumlarda anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur. Yapılan bu araştırmaya göre annelerin, babalara göre daha demokratik bir tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma değişkenine göre ebeveyn tutumları farklı mıdır?

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre, 5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumları, ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkeninden etkilenmesi istatistiksel olarak incelenmiştir. Demokratik Tutum alt ölçeği puanları ve Otoriter Tutum puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görülmektedir.

Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt ölçeği puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmektedir.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir.

Öner ve Yılmaz (2001), yaptığı araştırma sonucunda göre, babaların annelere göre daha çok sevgi duygusunu ön planda tuttıkları ve çocuklarına karşı daha fazla demokratik tutum sergilediklerini saptamışlardır.

Araştırma bulgularımız aşağıda yer alan diğer araştırmalarla farklılık göstermektedir.

İnci ve Deniz (2015), yaptıkları çalışmada babaların çocuklarına karşı otoriter ve demokratik ebeveyn tutumlarından çok çocuğun ihtiyaç ve ilgilerini gözeten izin verici tutuma sergiledikleri bulgusuna ulaşmışlardır.

Seçer ve diğerleri (2007) yaptıkları çalışmada, babaların genellikle çocuklarına karşı izin verici bir tutuma sahip oldukları bulgusuna ulaşmışlardır.

BÖLÜM 6: SONUÇ VE ÖNERİLER

5-6 yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada; demokratik tutum, otoriter tutum, aşırı koruyucu tutum ve izin verici tutum alt ölçeği puanlarının, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görölmektedir.

1. Ebeveyn tutumları çocuklarının cinsiyet değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum’’ alt ölçeği puanlarının, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görölmektedir
2. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin yaş değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum, Otoriter Tutum ve İzin Verici Tutum’’ alt ölçeği puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görölmektedir. Ancak ‘‘Aşırı Koruyucu Tutum’’ alt boyutu puanlarının ise yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı görölmektedir.
3. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin öğrenim durumları değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum’’ alt boyutu puanlarının öğrenim durumları değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görölmektedir.
4. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin çocuk sayıları değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici ‘‘ alt boyutu puanlarının çocuk sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görölmektedir.
5. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum, Otoriter Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici ‘‘ alt boyutu puanlarının bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı görölmektedir.

6. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin çocuk bakımında yardım alınan kişi değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum ve İzin Verici Tutum’’ alt boyutu puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı grlmektedir. Ancak ‘‘Otoriter Tutum ve Aşırı Koruyucu Tutum’’ alt boyutu puanlarının çocuk yetiştirmedeki bilgi kaynağı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı grlmektedir.
7. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin, ebeveynlik konusunda eşiyle tartışma durumu değişkeni açısından; ‘‘Demokratik Tutum, Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum’’ alt boyutu puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı grlmektedir. Otoriter Tutum alt boyutu puanlarının ebeveynlik konusunda eşinizle tartışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı grlmektedir.
8. Ebeveyn tutumları ebeveynlerin, çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkeni açısından ; ‘‘Demokratik Tutum alt leği puanları ve Otoriter Tutum’’ puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yarattığı grlmektedir. Aşırı Koruyucu Tutum ve İzin Verici Tutum alt leği puanlarının ebeveynlerin çocuklarıyla iletişim kurma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı grlmektedir.

ÖNERİLER

- Öncelikle tüm ailelere en etkili olan demokratik tutumu benimsemeleri için eğitim verilmelidir.
- Ebeveynler çocuk yetiştirirken yardım aldıkları kaynaklar hakkında iyi bir araştırma yapmaları için yayınları takip etmeleri önerilebilir.
- Ebeveynlere “ İletişim Nasıl Olmalı “, konusunda seminerlere katılmaları için yayınları takip etmeleri önerilebilir.
- Eğitimcilere ve ebeveynlere “ Ebeveyn tutumları “, “ Aile katılımı”, “Anne baba eğitimi “ ve “Çocuk gelişimi ve eğitimi” konularında konferanslar, seminerler düzenlemeleri önerilebilir.
- Eğitimcilere ve ebeveynlere “ “ Ebeveyn tutumları “, “ Aile katılımı”, “Anne baba eğitimi “ ve “Çocuk gelişimi ve eğitimi” konularında yapılan konferanslara, seminerlere katılmaları için yayınları takip etmeleri önerilebilir.
- Araştırmacılara farklı il ve ilçelerde ki çocukların ebeveyn tutumlarını incelemeleri ve ebeveyn tutumlarını karşılaştırmaları “ Otoriter tutum “ ile ilgili araştırma yapmaları önerilebilir.

KAYNAKÇA

Akman B, Ertürk G, Deniz A, Dönmezer I, Ogelman H.G, Veziroğlu M, Kargı E, (2012). Erken Çocukluk Döneminde Gelişim, Pegem Akademi Yayıncılık; Ankara.

Aksaray, S. (1992). Adolesanların benlik imajlarını etkileyen etmenlerden ana-baba tutum algısı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Aksoy, A., Kılıç, Ş. Ve Kahraman, Ö. (2009). Asya Kültürlerinde Ebeveynlik Stilleri ve Uygulaması. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(2), 14-25.

Aksoy, P. (2017). Aile İçi İlişkiler ve İletişim. G. Baran (Ed). Aile Yaşam Dinamiği İçinde s.67-100. Ankara: Pelikan.

Aktaş, Y. (1995). Çalışan Annelerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Önemi. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Seminer Dergisi, 10, 139–148.

Aktaş Özkafacı, A. (2012). Annenin Çocuk Yetiştirme Tutumu ile Çocuğunun Sosyal Beceri Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Annenin Çocuk Yetiştirme Tutumu ile Çocuğun Sosyal Beceri Düzeyi Arasındaki Arasında ki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Aktürk. M.F(2015). Çocukları Okul Öncesi Eğitime Devam Eden (5 yaş grubu) Ebeveynlerin Ana-Baba Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Konya.

Alabay E, (2017). Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan Ebeveynlerin Ebeveynlik Tutumlarının İncelenmesi. Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi. Cilt 1 Sayı 2 Ekim 2017 s.156-174

Alisinanoğlu, F. & Özbey, S. (2011). Okul Öncesi Dönemde Sosyal Beceri ve Problem Davranış Eğitimi Program Örnekleri. İstanbul: Morpa.

Altıncaynak, Ş.Ö, Akman B. (2019). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Okula Uyum Becerilerine Anne Baba Tutumlarının Etkisi. Toplum ve Sosyal Hizmet.

Arabacı, Nalan Ve Esra Ömeroğlu (2013). 48-72 Aylık Çocuğa Sahip Anne ve Babaların Çocukları İle İletişimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 30, 41-53.

Arı, M., Bayhan, P. Ve Artan İ. (1995). Farklı Ana-Baba Tutumlarının 4–11 Yaş Grubu Çocuklarında Görülen Problem Durumlarına Etkisinin Araştırılması, 10. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri, İstanbul: Ya-Pa Yayın Paz. San. Tic. A.Ş., 23-38.

Atabey, D. (2017). Anasınıfına Devam Eden Çocukların Annelerinin Anne Tutumlarının İncelenmesi (Çorum İli Örneği), Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl 10, Sayı 1, Haziran 2017, ss. 145-168

Aydın, B. (2010). Çocuk ve Ergen Psikolojisi. Ankara: Nobel.

Aydoğdu Ve Dilekmen. (2016). Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi.

Aytar (ED.) Etkili İletişim İçinde (s.90-112). Ankara: Hedef.

Aytar, F.A.G.& Kaytez, N. (2015). Ailede İletişim ve Çocuk Üzerine Etkileri. F.A.G.

Ayyıldız, T. (2005). Zonguldak İl Merkezinde 0-6 Yaş Çocuğu Olan Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karaelmas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Zonguldak.

Ayyıldız, T.K., Ocakcı, A., Ve Ayoğlu, F.N. (2006). Zonguldak İl Merkezinde 0-6

Yaş Çocuğa Olan Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumları. Zonguldak Sağlık Yüksek-
kokulu Dergisi, 2(1), 34-45.

Azkeskin, K.E., Güven, G., Güral, M., VE Sezer, T. (2013). Parenting styles; parents
with 5-6 year old children. Journal Of Educational And Instructional Studies In The
World, 2(1), 74-82.

Babaroğlu, A. (2016). Çocuk Psikolojisi ve Ruh Sağlığı. Ankara: Vize

Baumrind, D., ve Black, A.E. (1967) Socialization Practices Associated With Dimen-
sions of Competence İn Preschool Boys and Girls. Child Development, 38, 291-327.

Baumrid, D. (1967). Child Care Practices Anteceding Three Patterns of Preschool
Behavior. Genetic Psychology Monographs, 75,43-88.

Baumrind, D. (1971). Harmonious Parents and Their Preschool Children. Develop-
mental Psychology. 4, 99-102.

Baydar, N., Küntay, A., Gökşen, F., Yağmurlu, B. ve Cemalcılar, Z. (2010). Tür-
kiye’de Erken Çocukluk Gelişim Ekolojileri Araştırması.

Bazarbashi, F. (2014). 2-6 Yaşlarda Çocukları Olan Annelerin Duygusal Zekâ Dü-
zeyleri ve Bazı Demografik Özellikleri ile Çocuk Yetiştirmeye Yönelik Tutumları
Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi. Sosyal
Bilimler Enstitüsü.

Berk L.E. (2015). Bebekler ve Çocuklar Doğum Öncesinden Orta Çocukluğa, Nobel
Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık, 7. Basım, Çev. Erdoğan N.I, Ankara.

Berk L.E. (2013) Çocuk Gelişimi, Çev. Dönmez A, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara.

Birgin, M. (2012) Çocuk Eğitiminde Ailenin Önemi. İstanbul: El.

Bornstein, I ve Bornstein, M. H. (2014), Parenting Styles and Child Social Develop-
ment. Encyclopedia on Early Childhood Development.

Candemir, (2000). Anne-Baba Tutumlarının Çocuktaki Benlik Kavramı Üzerinde Etkisi. Yüksek Lisans Tezi.

Conk Z, Başbakkal Z, Bal Yılmaz H, Bolışık B. (2013). Pediatri Hemşireliği, Akademisyen Tıp Kitabevi. Ankara

Cüceloğlu, D. (1991). İnsan İnsana. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

Cüceloğlu D. (2017). İnsan ve Davranışı, Remzi Kitabevi, 34. Basım, İstanbul.

Çağdaş, A. & Seçer, Z. (2006). Anne-Baba Eğitimi (2. baskı). Ankara: Kök.

Çetinkaya, B. (2014). Çocuk Ruh Sağlığı. Ankara: Pegem

Demircioğlu, H. (2016). Sosyal Duygusal Gelişim. N. B. Metin (Ed). Doğum Öncesinden Ergenliğe Çocuk Gelişim İçinde. Ankara: Pegem.

Demir İ, Yavuzer H. (2016). Yeni Kuşak Anne-Babalar ve Çocukları, Remzi Kitabevi. İstanbul.

Demirkaya, S.K., ve Abalı, O. (2012). Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının Okul Öncesi Dönem Davranış Sorunları ile ilişkisi. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 13, 67-74.

Demiriz, S. ve Öğretir, D. A. (2007). Alt ve Üst Sosyo-ekonomik Düzeydeki 10 Yaş Çocuklarının Anne Tutumlarının İncelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 15(1), 105-122.

Demirutku, K. (2007). Parenting Styles, Internalization of Values, and Self-concept. Doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Eke, K. (2017). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Öz Düzenleme Becerileri ile

Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.

Erdoğdu, Ö. (2019). 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Ebeveyn Tutumlarının Akran İlişkilerine Etkisi . Hemşirelik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi.

Garip, S. (2010). 5-6 Yaş Döneminde, Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Çocuğu Olan Eşlerin Çocuk Yetiştirme Stilleri ile Evlilik Uyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Gerric R.J, Zimbardo P.G. (2017). Psikoloji ve Yaşam, 19. Basım, Çev. Sart G, Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık.

Günindi, Y. (2010). Anasınıfına Devam Eden Altı Yaş Çocuklarına Uygulanan Sosyal Uyum Beceri Eğitimi Programının Çocukların Sosyal Uyum Becerilerinin Gelişimine Etkisi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Gülay H. (2010). Okul Öncesi Dönemde Akran İlişkileri, Pegem Akademi. Ankara.

Gülay H. (2009). 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Konumlarını Etkileyen Çeşitli Değişkenler, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi.

Gökçe, F. (2013). 5-6 Yaş Çocukların Sosyal-Duygusal Uyumları ile Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Gölcük, M. (2014), Prediction of parenting styles from child and maternal temperamental characteristics. Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Grusec, J.E. & Davidov, M. (2007). Socialization In The Family: The Roles of Parents.

Haktanır, G., Baran, G, Alisinanoğu, F. (1995). Çalışan Annelerin Çocuk Yetiştirme

Tutumları.

İnanç B.Y, Bilgin M, Atıcı M.K. (2017) Gelişim Psikolojisi, Pegem Akademi, 13. Baskı. Ankara.

İnci, Mehmet Akif ve Deniz, Ümit (2015). Baba Tutumları ile Çocuğun Yaşı, Cinsiyeti, Doğum Sırası ve Kardeş Sayısı Değişkenleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi.

Kağıtçıbaşı, Çiğdem (2012). Benlik, Aile ve İnsan Gelişimi, (3. Baskı). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

Kahraman G. (2016). Okulöncesi 4-6 Yaş Arası Çocuklarda Anne-Baba Tutumlarının; Akran İlişkilerine, Sosyal Uygunluk Yeterliliklerine Etkisinin Araştırılması. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Kahraman, H., Irmak, T.Y., Ve Basokcu, T. O. (2017). Parenting practices scale: its validity and reliability for parents of school-aged children. Educational Sciences: Theory ve Practi.

Kanlıkılıçer, P. (2005). Okul Öncesi Davranış Sorunları Tarama Ölçeği: Geçerlilik Güvenirlik Çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

Karabulut Demir, E. & Şendil, G. (2008). Ebeveyn tutum ölçeği (ETÖ). Türk Psikoloji Yazıları.

Kaynar, Neşe ve Yıldız, Suzan (2003). Çocuklardaki Travmatik Kazalar İle Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki. İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksek Okulu Hemşirelik Dergisi,51, 15-24.

Kerkez F.İ. (2013). Türkiye’de Çocuklarda Motor Gelişimin Değerlendirilmesinde Tgmd-2 Uygulamalarına Bir Bakış, Spor Bilim Dergisi.

Maccoby, e. ve Martin, J.A. (1973). Socialization in the context of family: Parent-child interaction.

Meunier, J.C., Roskam, I., Stievenart, M., Moortle, G. V., Browne, D. T.İ ve Kumar, A. (2010). Externalizing Behavior Trejectories: The Role of Parenting, Sibling Relationships and Child Personality, *Journal of Applied Developmental Psychology*, 32, 20-33.

Mızrakçı, Ş. (1994). Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etki Eden Faktörler: Demografik Özellikleri, Kendi Yetiştiriliş Tarzları, Çocuk Gelişimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ve Çocuğun Mizacına İlişkin Algıları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir

Navaro, L. (1989). Aşırı Koruyuculuğun Çocuk Eğitimine Etkileri. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Orçan, M. (2008). Erken Çocukluk Döneminde Gelişim. M. Engin Deniz (Ed.), Sosyal Gelişim İçinde. Ankara

Ömeroğlu, F. (1996). Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Terbiyesinde Annenin Rolü ve Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumları (Anne Tutumlarının Demografik Bilgilere Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bir Araştırma). Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Öner, B. ve Yılmaz, S. (2001). Anne ve Baba Gözüyle "Çocuk Eğitimi" Bir Sosyal Temsil Ön Çalışması. *Kriz Dergisi*.

Özben, Ş., Ve Argun, Y. (2002). Okul Öncesi Çocukların Anne-Babalarının Çocuk Yetiştirme Tutumları ile ilgili Değişkenlerin İncelenmesi, *Dokuz Eylül Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Özbey, S. ve Alisinanoğlu, F. (2009). A Study On Problem Behavior of 60-70 Children Who Attending Public Early Childhood Education Institution. *The Journal of International Social Research*.

Özcan, H. (1996). İlkokul Öğrencilerinin Özgüvenleri, Akademik Başarıları ve Anne ve Baba Tutumları Arasındaki İlişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul

Özgüven, E. (2015). Ailede iletişim ve yaşam. Ankara.

Öztabak M.E. (2017). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Öz Düzenleme Becerileri ile Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Özyürek, Arzu (2004). Kırsal Bölge ve Şehir Merkezinde Yaşayan 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Anne- Babaların Çocuk Yetiştirme İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Özyürek, A ve Şahin, T. F. (2005). 5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Özyürek ve Tezel, (2005).5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 25, Sayı 2 (2005) 19-34.

Özyürek, A. ve Poyraz, H. (2005). Okulöncesi 5–6 Yaş Çocukların Problem Davranışları ve Ebeveynlerin Disiplin Yöntemlerinin İncelenmesi.

Paulussen-Hoogeboom, M. C.Stams, G.J., Hermanns, J.M., Peetsa, T.T., ve WintTenboer, G.L. (2008). Parentingstyle as a Mediator Between Children’s Negative Emotionality and Problematic Behavior in Early Childhood. Genetic Psychology, 169(3), 209-226.

Reyes A.C, Chaves R, Baxter-Jones A.D.G, Vasconcelos O, Tani G, Maia J, A. (2018). Mixedlongitudinal Study of Children’s Growth, Motor Development and Cognition. Design, Methods and Baseline Results On Sex-Differences. Ann Hum Biol.

Rubin, K.H., ve Burger, S.S. (2002). Parents Of Aggressive and Withdrawn Children. In M. Bornstein (Ed). Handbook of parenting , 1, 383-418. Hillsdale, NJ: Sage.

Russell, A., Aloa, V., Fedar, T., Glover, A., Miller, H., ve Palmer, G. (1998). Sex-based differences in parenting styles in a sample with preschool children. Australian Journal of Psychology.

Sak, R., Sak, İ.T., Atlı, S., VE Şahin, B.K. (2015). Okul Öncesi Dönem; Anne ve Baba Tutumları, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Santrock J.W. (2017). Yaşam Boyu Gelişim, 13. Basım, Çev. Yüksel G, Nobel Yayın Dağıtım.

Seçer, Zarife, Çeliköz, Nadir VE Yaşa, Songül (2007). Bazı Kişisel Özelliklerine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Babalarının Babalığa Yönelik Tutumları. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

Seven, S. (2008). Çocuk Ruh Sağlığı. Ankara: Pegem.

Spancer, R. A. (2006). Childhood Voyages in Development. Canada: Thomson.

Şahin Tezel, Fatma Ve Özyürek, Arzu (2005). 5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.

Şahin, F.T., ve Özyürek, A. (2008).5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Demografik Özelliklerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi.

Şahin Zeteroğlu, E. (2014). Altı Yaşındaki Çocukların Anne Baba Tutumları İle Çoklu Zekâ Alanları Ve Grup İçi Etkinlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Bursa

Şanlı, D. (2007). Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını Etkileyen Etmenlerin İn-

celenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Şanlı D., ve Öztürk, C. (2012). Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarını Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi.

Şendil, G. (2003). Çocuk, Ergen Ve Anne Baba. İstanbul: Çantay Yayınları

Şendil, G. (2010). Bağlanma ve Ebeveynlik Tarzları. T, Solmuş (ed). Bağlanma, Evlilik Ve Aile Psikolojisi İçinde. (s.142-158). İstanbul: Sistem

Şendoğdu, M. C. (2000). Anaokuluna Devam Eden 5–6 Yaş Çocuklarının Anne Ve Babalarını Algılamaları İle Anne Babaların Kendi Tutumlarını Algılamaları Arasındaki ilişki. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Şentürk, S. (2007). 5–6 Yaş Çocukların Çalışan Ve Çalışmayan Annelerinin Çocuk Yetiştirme Tutumları İle Bu Çocukların Sosyal Duygusal Uyum Düzeylerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

Taylan, H. H. (2009). Türkiye’de Köy Ailesinde Aile İçi İlişkiler. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 22 117-138.

Tortumluoğlu, G. (1999). Annelerin Aile Kavramını Algılaması ve Bunun Çocuk Yetiştirme Tutumuna Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Erzurum.

Tuzcuoğlu, N. ve Tuzcuoğlu, S., (2007). Çocuğun Cinsel Eğitimi. Anne Ben Nasıl Doğdum (4. Baskı). İstanbul: Morpa Kitabevi.

TuzgöL, M. (1998). Anne-Baba Tutumları Farklı Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış). Hacettepe Üniversitesi.102 s., Ankara.

Tümkiye, S. (2014). Okul Öncesi Dönemde Ailenin Rolü Ve Önemi. F. Gülaçtı ve S. Tümkiye, (Ed.), Erken Çocukluk Eğitimi içinde (336-367). Ankara: Pegem Akademi.

Ulusoy, Demir, Baran. (2015). Ebeveynin Çocuk Yetiştirme Biçimi ve Ergen Problemleri Ankara İli Örneği.

Vygotsky L.S. (1978) Mind in Society: The Development of Higher Psychological Process.

Yalkın, S. (1994). Parental Expectancies Of Developmental Time-Tables, Child-Rearing Attitudes And Actual Child Development. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

Yavuzer, H. (1995) Ana-Baba Okulu, İstanbul: Remzi Kitapevi, s.135)

Yavuzer, H. (1999). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitapevi

Yavuzer, H. (2000). Anne-baba ve çocuk .13. Baskı., Remzi Kitapevi, 262 s. İstanbul.

Yavuzer, H. (2003). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, 145-160.

Yavuzer, H. (2012). Ana-baba ve çocuk. İstanbul: Remzi.

Yavuzer, H. (2016). Çocuk psikolojisi. İstanbul: Remzi.

Yavuzer, H. (2017A). Ana-baba ve çocuk 27.Basım, İstanbul: Remzi kitapevi.

Yavuzer, H. (2017B). Çocuk Eğitimi El Kitabı. 37. Basım, İstanbul: Remzi Kitapevi.

Yazıcıoğlu, Y. (2015). Geliştirdikleri Tutum Tiplerine Göre Ebeveynler. M.B. Acat (Ed). Aile İçi Uyumlu Etkileşim İçinde. (s.65-84). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi

Yener, P. (2015). Okul Öncesi Eğitim Alan 60 Ay Ve Üzeri Çocukların Annelerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Uluslararası Hakemli Beşerî ve Akademik Bilimler Dergisi, 4 (14).

Yenilmez, Ç. (2012). Aile İlişkileri. Ç. Yenilmez (Ed). Aile Yapısı Ve İlişkileri İçinde (s.2141). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Yıldız, S. A. (2004). Ebeveyn Tutumları Ve Saldırganlık, Polis Bilimleri Dergisi, 6(3-4), 131- 150.

Yurdalan, E. (2019). Annelerin Bağlanma Stilleri ile Çocuk Yetiştirme Tutumları Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Danışman: Mehmet Çakıcı.

Yörükoğlu, A. (2004). Çocuk Ruh Sağlığı (27. Basım). İstanbul: Özgür Yayınları, 29-38.

EKLER

Ek 1: Etik Kurul Onayı

Ek 2: Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu Örneği

Ek 3: Aile Bilgi Formu

Ek 4: Ebeveyn Tutum Ölçeği

Ek 5: Özgeçmiş

Ek 1: Etik Kurul Onayı

Altunizade Mah. Haluk Türksoy Sk. No:14, 34662 Üsküdar / İstanbul / Türkiye
Tel: +90 216 400 22 22 Faks: +90 216 474 12 56

**T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI**

SAYI: 61351342-/2019-334

31/05/2019

**Sayın Prof.Dr.Nurper ÜLKÜER
(Handenur SEVER)**

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun 31/05/2019 tarihinde yapılan 05 No.lu toplantısında "5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi" adlı araştırma projenizin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Cumhuri TAŞ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik
Kurulu Başkanı

Ek 2: Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu Örneği

ÇALIŞMANIN ADI: 5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi

Aşağıda bilgileri yer almakta olan bir araştırma çalışmasına katılmanız istenmektedir. Çalışmaya katılıp katılmama kararı tamamen size aittir. Katılmak isteyip istemediğinize karar vermeden önce araştırmanın neden yapıldığını, bilgilerinizin nasıl kullanılacağını, çalışmanın neleri içerdiğini, olası yararları ve risklerini ya da rahatsızlık verebilecek yönlerini anlamanız önemlidir. Lütfen aşağıdaki bilgileri dikkatlice okumak için zaman ayırınız. Eğer çalışmaya katılma kararı verirsiniz, Çalışmaya Katılma Onayı Formu'nu imzalayınız.

Çalışmadan herhangi bir zamanda ayrılmakta özgürsünüz. Çalışmaya katıldığınız için size herhangi bir ödeme yapılmayacak ya da sizden herhangi bir maddi katkı/malzeme katkısı istenmeyecektir.

ÇALIŞMANIN KONUSU VE AMACI:

Bu çalışmanın amacı, '5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarını' İncelenmektir. Çalışmanın sonunda ebeveynlerin çocuk yetiştirirken gösterdikleri ebeveyn tutumlarının farklı değişkenlere dayalı olarak değerlendirilmesinin yapılması ve ebeveynlere önerilerde bulunulması hedeflenmektedir. Tez bu konu hakkında bilgi sağlamak ve literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir.

ÇALIŞMA İŞLEMLERİ:

Çalışmaya katılmayı kabul ettiğinizde, araştırmacı tarafından dağıtılan öncelikle Aile Bilgi Formunu ardından Ebeveyn Tutum Ölçeğini eksiksiz bir şekilde doldurmanız gerekmektedir.

ÇALIŞMAYA KATILMAMIN OLASI YARARLARI NELERDİR?

Çalışmaya katıldığınız durumda, 5-6 Yaş Grubu Çocukların Anne Babalarının Ebeveyn

Tutumlarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi konusu ile ilgili destek sağlamış olacaksınız ve veri toplamamıza yardımcı olacaksınız.

KİŞİSEL BİLGİLERİM NASIL KULLANILACAK?

Kişisel tüm bilgileriniz, adınız soyadınız başta olmak üzere, şahsınıza ait bilgiler gizli tutulacaktır.

SORU VE PROBLEMLER İÇİN BAŞVURULACAK KİŞİLER :

Handenur SEVER

handenur.kalaycik.1@gmail.com

Çalışmaya Katılma Onayı

Yukarıdaki bilgileri ilgili araştırmacı ile ayrıntılı olarak tartıştım ve kendisi bütün sorularımı cevapladı. Bu bilgilendirilmiş olur belgesini okudum ve anladım. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyor ve bu onay belgesini kendi hür irademle imzalıyorum. Bu onay, ilgili hiçbir kanun ve yönetmeliği geçersiz kılmaz. Araştırmacı, saklamam için bu belgenin bir kopyasını çalışma sırasında dikkat edeceğim noktaları da içerecek şekilde bana teslim etmiştir.

<i>Gönüllü Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Telefon:</i>		

<i>Vasi (var ise) Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
<i>Telefon:</i>		

<i>Araştırmacı² Adı Soyadı:</i>		<i>Tarih ve İmza:</i>
--	--	-----------------------

<i>Adres ve Telefon:</i>	
--------------------------	--

1: Gönüllünün bilgilendirilme işlemine başından sonuna dek tanıklık eden kişi

2: Gönüllüyü araştırma hakkında bilgilendiren kişi

Ek 3: Aile Bilgi Formu

Bu anket formu Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü'nde yürütülmekte olan **“5-6 Yaş Grubunda Çocuğu Olan Ebeveynlerin Tutumlarının İncelenmesi ”**başlıklı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınız bizim için önemlidir. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Handenur SEVER

Lütfen size uygun olan cevabı işaretleyiniz.

1) Cinsiyetiniz

Kadın ()

Erkek ()

2) Yaşınız

18-24 ()

32-38 ()

46 ve üstü ()

25-31 ()

39-45 ()

3) Öğrenim Durumunuz

İlkokul ()

Ortaokul ()

Lise ()

Üniversite ()

Yüksek Lisans ()

Doktora ()

4) Kaç çocuğunuz var?

1 ()

2 ()

3 ()

4 ()

5 ve üzeri ()

5) Çocuğunuzun cinsiyeti nedir?

Kız ()

Erkek ()

6) Çocuğunuz okula kaç yaşında başladı ?

0-1 yaş ()

1-2 yaş ()

2-3 yaş ()

3-4 yaş ()

4-5 yaş ()

7) Çocuk yetiştirme konusunda ki bilgilerinizi nereden alıyorsunuz ?

Annem, Kayınvalidem ()

Kitaplardan ()

Tv, Sosyal Medya ve İnternet ()

8) Çocuğunuzun bakımı konusunda kimden yardım aldınız?

Annem , Kayınvalidem ()

Eşimden ()

Ücretli Bakım Veren Kişiden ()

9) Ebeveynlik konusunda eşinizle çatışıyor musunuz ?

Evet ()

Hayır ()

Bazen ()

10) Çocuğunuzla iyi iletişim içinde olduğunuzu düşünüyor musunuz ?

.....
.....

Ek 4: Ebeveyn Tutum Ölçeği (ETÖ)

	5	4	3	2	1
	Her zaman böyledir	Çoğu zaman böyledir	Bazen böyledir	Nadiren böyledir	Hiçbir zaman böyle değildir
CÜMLELER					
1 Ben bir başkasıyla konuşurken çocuğumun araya girmesine izin veririm.					
2 Çocuğumun kendine özgü bir bakış açısı olduğunu kabul ederim.					
3 Çocuğumla aynı fikirde olmadığımız zaman, benim fikirlerimi kabul etmesi için onu zorlarım.					
4 Çocuğumu, hayatın ufak tefek güçlüklerinden korurum.					
5 Çocuğuma bağımsız olmayı öğrenmesi konusunda yardımcı olurum.					
6 Çocuğuma, kurallara neden uyması gerektiğini açıklarım.					
7 Çocuğuma yaptığı şeyin önemli olduğunu hissettiririm.					
8 Çocuğumu, kendisi için yorucu olabilecek işlerden korurum.					
9 Çocuğum söz dinlemediğinde ona vururum.					
10 Çocuğumun iyi ve kötü davranışı karşısında neler hissettiğimi ona açıklarım.					
11 Çocuğumu yola getirmek için onu azarlarım.					
12 Çocuğuma karşı koruyucu davranırım.					
13 Çocuğum iyi davrandığında onu överim.					
14 Çocuğumun kişisel görüşlerine saygı gösteririm.					
15 Çocuğumu bir şeyleri kendi başına yapması konusunda cesaretlendiririm.					
16 Arkadaşları çocuğuma sataştığı zaman onu korurum.					
17 Çocuğumun başkaları konuşurken araya girmesine izin veririm.					
18 Çocuğumun cinsel konularda sorduğu soruları anlayacağı bir dilde doğru olarak cevaplarım.					
19 Çocuğum yanlış bir şekilde davrandığında ona bağırırım.					
20 Ebeveynlik konusunda bir yanlış yaptığımda çocuğumdan özür dilerim.					
21 Çocuğumu, kendisi için zor olabilecek işlerden korurum.					
22 Çocuğumun hastalanmasından endişe ederim.					
23 Çocuğumun duygularını serbestçe ifade etmesine izin veririm.					
24 Çocuğumun istediği saatte uyumasına izin veririm.					

		Her zaman böyledir	Çoğu zaman böyledir	Bazen böyledir	Nadiren böyledir	Hiçbir zaman böyle değildir
	CÜMLELER					
25	Çocuğum yanlış davrandığında, bunun neden yanlış olduğunu ona açıklarım.					
26	Çocuğuma kızdığımda çocuğumu cezalandırırım.					
27	Fiziksel cezayı, çocuğumu disipline sokmanın bir yolu olarak kullanırım.					
28	Çocuğumun hayal kırıklığına uğramaması için elimden geleni yaparım.					
29	Çocuğumun büyüdükçe yeni şeyler denemeyi göze alması gerektiğine inanırım.					
30	Çocuğumun her şeyi yapmasına izin veririm.					
31	Çocuğumun yanlış davranışını görmezden gelirim.					
32	Çocuğumu başka çocuklarla kıyaslarım.					
33	Çocuğumun şımarıklıklarına göz yumarım.					
34	Çocuğumu şımartırım.					
35	Çocuğuma karşı çabuk öfkelenirim.					
36	Çocuğum bana bir şey anlatırken sözünü kesmeden dinlerim.					
37	Çocuğuma bir şey alırken onun da fikrini alırım.					
38	Çocuğumla her konuyu konuşabilirim.					
39	Çocuğuma karşı sabırsızım.					
40	En ufak bir hatasında, çocuğumu cezalandırırım.					
41	Çocuğum için hemen hemen bütün eğlencelerimden fedakarlık ederim.					
42	Çocuğumun kendi başına becerebileceği şeyleri denemesi için ona fırsat tanırım.					
43	Çocuğuma bana sormaksızın şahsi eşyalarımın herhangi birini alıp kullanmasına izin veririm.					
44	Evinizde hangi televizyon programının izleneceği, çocuğumun isteğine göre belirlenir.					
45	Çocuğumu yapabileceğinden fazlasını yapması için zorlarım.					
46	Çocuğumu, onun cesaretini kırabilecek zor işlerden uzak tutarım.					

EBEVEYN TUTUM ÖLÇEĞİ (ETÖ)

Cümleleri okuduktan sonra o ifadenin size ne kadar uyduğunu aşağıdaki 5 seçenekten birinin altındaki kutucuğa işaret koyarak belirtiniz. Örneğin, okuduğunuz ifade size tamamiyle uyuyorsa "**her zaman böyledir**" seçeneğini, size çoğunlukla uyuyorsa "**çoğu zaman böyledir**" seçeneğini, bazen uyuyorsa "**bazen böyledir**" seçeneğini, size çok az uyuyorsa "**nadiren böyledir**" seçeneğini ya da size hiç uymuyorsa, "**hiçbir zaman böyle değildir**" seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Bu ifadelerde doğru veya yanlış yoktur, sadece size uyan seçeneği işaretlemeniz gerekiyor. Araştırma için, bütün soruların cevaplandırılması çok önemlidir. Bu nedenle, bazı ifadeler size benzer gelse de lütfen hepsini mutlaka cevaplandırınız. 2-6 yaş arasında birden fazla çocuğunuz varsa, lütfen soruları çocuklardan **sadece birisi** için cevaplandırınız.

	Her zaman böyledir	Çoğu zaman böyledir	Bazen böyledir	Nadiren böyledir	Hiçbir zaman böyle değildir
Cümleler		X			

Ek 5: Özgeçmiş

Adı Soyadı : Handenur SEVER
Doğum Yeri ve Tarihi : Kütahya-Simav 11\03\1995
Yabancı Dili : İngilizce
Telefon : 05070023503
E-Posta : handenur.kalaycik.1@gmail.com

Eğitim Durumu :

Lise : Nurullah Koyuncuoğlu Anadolu Lisesi
Lisans : Üsküdar Üniversitesi /Sağlık Bilimleri Fakültesi /
Çocuk Gelişimi Bölümü
Yüksek Lisans : Üsküdar Üniversitesi/ Çocuk Gelişimi

İş Tecrübesi:

: Gazi Mustafa Altıntaş İlkokulu / Okul Öncesi Öğretmenliği/1Yıl